

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Ivan Vesenjāk, nar. pošl.:

Kri in smrt v Narodni skupščini.

V sredo, dne 20. junija, se je na ne-pričakovan, grozen in krvav način končala borba, ki se je vršila v naši narodni skupščini zadnje tedne, oso-bito pa še zadnjih 14 dni. Prenapeta struna je počila. Dva mrtva poslan-ca, trije ranjeni, a morilec v ječi, da sodišče nad njim izvrši svojo sodbo.

Potek krvavih dogodkov.

Kakor zadnje dni običajno, otvoril je sejo narodne skupščine ob pol 11. uri dopoldne predsednik dr. N. Perič in začetek seje se čisto nič ni razli-koval od sej, ki so bile zadnjih 14 dni. Združeni samostojni demokrati in Radičevci so vodili obstrukcijo na običajen surov način: govori k zapis niku, kričanje, očitjanja, žalitve levo in desno.

Posebno razburjenje je povzročil med Radičevci predlog črnogorskega poslanca Puniša Račiča, ki je zahte-val od predsednika, naj se odredi — zdravniška preiskava o tem, ali je Štefan Radič pri zdravi pameti ali ne. Ako je, potem se ga mora strogo kaznovati za njegove stalne žaljive besede. Predsednik tega predloga ni dopustil, ali Puniša Račič ga je že dan poprej objavil v vseh belgraj-skih listih. To je razkačilo Radičeve pristase, da so silno napadali poseb-no Puniša Račiča.

Na seji je prišlo takoj v začetku do silnih preprirov med Davidovičevim poslancem Jovanovičem — znanim iz vojske pod imenom vojvoda Luna — in Radič-Pribičevićimi poslanci. Ko v silnem prerekanju zakliče Lu-na: »Pridite k meni, če si upate«, na-stane vrišč in trušč, da mora pred-sednik dolgo miriti. Poslanec Maš-trovič nato zahteva, naj se v zapis-nik sprejme, da sta dan poprej na seji grozila poslanca Popovič in Ra-čič: »Tu bodo padale glave. Dokler ne bo ubit Stjepan Radič, toliko časa ne bo miru!«

Za Maštrovičem je dobil besedo T. Popovič, srbski poslanec s Kosovega polja. Rekel je med drugim: »Kdor v tej skupščini govori, tega se mora poslušati, neumnih Radičevih govo-rov pa ne bo nihče poslušal.« Opoz-icija na to kriči, protestira in razbija po klopih. Predsednik da Popoviču opomin. Popovič nadaljuje: »Ako vaš vodja Stjepan Radič tako »bru-

ka« (omaže) hrvatski narod, potem vam rečem, da bo njegova glava tu-kaj padla.« Opozicija na te besede tolče in razbija po klopih: V dvora-ni je nepopisen vrišč in trušč. Popo-vič nadaljuje z vsem glasom: »Za to ne bo kriva Srbija, ne bodo krivi Sr-bi, temveč vi, ki niste disciplinirani! Sramota je, da so takšni ljudje nar. poslanci!« To razburi Radičevce še bolj in predsednik mora prekiniti sejo.

Puniša Račič govori.

Ko se je seja ponovno pričela, je dobil besedo Puniša Račič. Stopil je na desni govorniški oder. V svojem govoru pravi, da nikdar, odkar so ne hali pokati topovi in puške, niso bili državni interesi v toliki nevarnosti, kakor sedaj. Zato kot narodni posla-nec odkrito pravim, ko vidim nevar-nost, da bom uporabil drugo orožje, da se bodo zaščitili državni intere-si!« Po teh besedah opozicija ostro protestira. Pribičević kliče: »Hočete morda, da bi se tukaj grozilo z orož-jem?« Predsednik dr. Perič poziva Račiča, da skrajša svoj govor. Račič nadaljuje: »Mnogo let je bilo treba, da se država konsolidira in da bi do-bilo ljudstvo, na kar je v vojni čaka-lo.« Dr. Pernar kliče: »Opljačkali ste bege.« Račič zahteva od predsedni-ka, da kaznuje Pernarja, ali da ga kaznuje on. V dvorani nastane silno vpitje in trušč. Račič kliče: »Vsak, kdor se bode poskušal postaviti med mene in Pernarja, bo poginil!«

Puniša Račič strelja.

Opozicija je Račičev govor nepre-stano motila z viharnimi med-klici. Radičevski poslanec dr. Pernar je dolžil Račiča, da si je v Južni Srbiji protipostavno prilastil zemljo in jo potem prodal dalje. Račič je takoj na to potegnil revolver. Nekateri poslan-ci radikalne stranke, ki so bili za go-vorniško tribuno, so hoteli planiti v Račiča, da bi mu odvzeli revolver. A Račič jim je zaklical: »Kdor se mi približa, ga ustrelim!« Pomeril je re-volver in ustrelil na poslanca dr. Per-narja, ki je stal pred klopmi Radiče-ve stranke. Strel je zadel Pernarja v pljuča. Pernar je takoj padel. Sedaj so poslanci Radičeve stranke skočili

pred klopi, da bi ščitili Štefana Ra-diča, ker so opazili, da Račič meri na njega. Račič je streljal dalje. Drugi strel je zadel dr. Basaričeka, ki se je postavil pred Štefana Radiča, da ga ščiti s svojim telesom. Krogla je za-dela dr. Basaričeka v prsa in je ta-koj umrl. Račič pa je meril dalje na Štefana Radiča, pred katerega se je po padcu dr. Basaričeka postavil po-slanec Grandža. Grandža je dobil 3. strel v levo podlaket. Grandža je o-mahnil. In ta trenutek je porabil Ra-čič, da je naslednji strel sprožil na Štefana Radiča. Sedaj je zadel. Ra-dič je bil zadet v trebuh. Sedaj je pa skočil Pavle Radič proti Račiču, na-pravil pa je samo par korakov, po-tem pa je krvav padel na tla. Dobil je strel v levo stran prsi in je obležal v agoniji. Takoj so mu vbrizgali ka-fro, ki ga je pa spravila le samo za par trenutkov k polni zavesti, umrl je kmalu potem na operacijski mizi, ko so ga prepeljali v bolnišnico. Ves prizor v zbornici je trajal samo krat-ko časa in predno so se prisotni za-vedli, so vsi bežali iz dvorane. Sploš-ni nered je porabil Puniša Račič za to, da je nemoten zapustil sejno dvo-rano in tudi skupščinsko poslopje.

Takoj nato so bili poklicani zdrav-niki in vozovi, da so ranjence prepe-ljali v bolnico. Štefan Radič je bil ta-koj operiran. Strel ga je zadel na le-vo stran trebuha in mu ranil trebuš-no mreno. Nežnejši organi niso bili zadeti, vendar je stanje Štefana Ra-diča zelo resno, ker je bolan na srcu in sladkorni boleznì.

Skupščina zaprta.

Poslopje narodne skupščine je po-licija takoj izpraznila in zaprti so bi-li takoj vsi dohodi. Vse moštvo beo-grajske policije je v polni priprav-ljenosti. Prepovedano je vsako jav-no zbiranje. Vest se je po mestu raz-širila z bliskovito naglico in je pov-zročila silno vznemirjenje. Seveda je veliko vznemirjenje tudi po Hrvats-kem, posebno še v Zagrebu.

Njegovo Veličanstvo v bolnici.

Ko so prepeljali ranjenega Radiča, Grandžo in dr. Pernarja v bolnico, jih je prišel takoj obiskat osebno Nj. Veličanstvo kralj Aleksander. To de-

janje našega kralja ni le dokaz izrednega človekoljubja, ki globoko so čustvuje z žrtvami, temveč tudi državniški opomin, da se moramo jugoslovanski državljani med seboj ljubiti in spoštovati in samo s poštenimi in plemenitimi dejanji tekmovali v prid države in ljudstva.

Kako je mogoče tolmačiti grozen čin.

Vsakdo se vpraša: Kako je mogoče, da se je v narodni skupščini izvršilo to strašno dejanje? Poskusimo ga človeško razumeti in tolmačiti!

Gotovno je, da ni in ne more biti nihče, ki bi dejanja ne obsojal in žrtve ne obžaloval. Nihče ni, ki bi v borbi takšna sredstva smel nasvetovati ali celo uporabljati, ako je pri polni zavesti in razsodnosti. Tudi za najhujše morilce in očite revolucionarje imamo v vseh urejenih državah druga pota in sredstva, da se jih ali izloči iz človeške družbe ali kaznuje za njihova dejanja.

Zagoneten Puniša Račič.

Čudno je, da je ravno ta mož izvršil tako strašno dejanje. Izvoljen je bil pri zadnjih volitvah proti Vuki-

čevičevim pristašem na listi Pašičevcev. Bil je v zbornici miren in dostojen. Niti ene žal besede ni čel čas od volitev do tega strašnega dejanja rekel nobenemu poslancu. Srednjevisoki, plečati in krepki Črnogorec, ki je imel ožjo Pašičevo sorodnico za svojo ženo, je bil v svetovni vojski reorganizator črnogorskih prostovoljcev. Znano je, kako je silno ostro na stopil pri Pašiču, da odpravi po razsulu srbske in črnogorske vojske nered in razbrzdanost. Star črnogorski ponos je preveval njega in njegovo naziranje je bilo, da se omadeževalca časti sme in zamore kaznovati samo s krvjo. Zato je svoj čas predlagal, da poslanci, ki žalijo druge, morajo sprejeti dvoboj. Mož je bil vaje gledati smrti v oči in prelivati kri. V svoji razburjenosti je storil, kar je sedaj storil, da čaka v ječi pravice.

Prenapeti živci.

Vsled ogorčene borbe v skupščini, kjer je prav posebno Pribičević divje hujskal in nismo poslanci od vladne večine iz Radičevih in Pribičevićevih vrst slišali nič drugega kakor neprestane psovke, žalitve in natolcevanja na naslov naših ministrov in strank in poslancev, je nastalo ozračje tako napeto in osebni odnosi med vse-

mi poslanci tako ostri, da smo slutili: ali mora narodna skupščina narazen, ali pa se zgodi kaj strašnega, kajti posebno srbski vladini poslanci so morali biti mirni in če se je oglasil kdo v obrambo svoje časti in svojega naziranja, ga je opozicija prekričala in mu onemogočila razjasnilo in obrambo.

Dosti sem videl osebnih in političnih borb po svetu, mnogo jih tudi sam bojeval, ali takšne brezobzirne surovosti in blatenja, toliko psovki in sramotjenja, kakor sem jih videl, slišal in doživel zadnjih štirinajst dni od strani opozicije na našo vladno in poslance vladine večine, tega še nisem v življenju slišal in videl. Opažoval sem srbijske poslance; s stisnjenimi zobmi in gorečimi očmi so izjavljali: tega več prenašati ne moremo in nočemo. Prvemu od teh so počili živci Puniša Račiču in izvršil je grozno dejanje. Ako se je g. Svetozar Pribičević nad grozoto prizora razjokal, je imel vzrok!

V tem strašnem trenutku pa bi vsi poštene, pametni in resni politiki morali misliti samo eno in to je uresničenje dr. Krekove oporoke: Kako zgradimo in uredimo v korist in napredek ljudstva v ljubezni in plemenitem tekmovanju našo državo.

Sploh se ni to nedeljo razgovarjalo o drugem kot o uboju, ki se je izvršil v beograjski narodni skupščini. Tudi naši prijatelji so se zbrali pri znancu-gospodarju, da si o tem menjajo svoje misli.

»Ta umor je velik škandal«, je načel razgovor gospodar in dalje časa so vsi ostali pod globokim vtisom tega žalostnega dogodka.

»Kdo je kriv?«

Tako vprašanje so si stavili vsi in gospodar je dejal:

»Kriv je Račič, on je ubijalec! Vsi to priznavamo. On bo tudi zato dobil kazen, kakor pač vsak ubijalec. V kolikor ga izgovarja njegova razlurljiva narava, katero je Radič še posebno razburjal s psovki in očitki, ne bomo mi sodili. To bo storilo sodišče. Ali eno drugo bomo pa mi storili. Ko se namreč razgovarjamo o tem uboju, se moramo spomniti, da to ni osamljen dogodek v zgodovini. Koliko atentatov in političnih ubojev se izvrši po svetu! Spomnimo se na dogodke pred vojsko. Stari kralj je bil ustreljen, Franc Ferdinand in Zofija sta bila ustreljena. In celo vrsto drugih. Pa po vojski! Ali niso bili le samo politični uboji — vsi tisti tisoči in tisoči ubojev, ki jih je v Mehiki izvršil Calles nad katoličani. Naši slovenski liberalni in socialistični listi niso tedaj niti besede ogorčenja priobčili. Seveda ne! Saj je Calles njihov somišljenik in če tudi je ubijal na tisoče nedolžnih, niso ga obsojali! — Glejte, kako v Italiji ubijajo! Mateotija so ubili po naročilu iz Mu-

ssolinijeve okolice. Sedaj pred enim dobrim tednom so ubili Tušaka, Slovenca, ker si ni dal poitalijančiti svojega imena. In tako se kar vrstijo uboji za uboji v političnem življenju!«

»Kdor je zakrivil te splošne razmere, isti je največ kriv«, je pripomnil župan.

»Res, največ krivde je v tem, ker izrivajo krščanstvo iz javnega življenja. Krivda je v tem, ker ne obsojajo uboja kot uboja, ampak ga potem za govarjajo na vse mogoče načine! In ravno to ni krščansko! Še hujše razmere bodo, ako ne bomo vsega javnega življenja pokristjanili, ako ne bomo one poganske zdivjanosti, ki jo prinaša seboj dandanašnje moderno življenje, zopet spravili iz človeške družbe. Saj dandanes smo tako daleč, da se ubijalcem postavlja spomeniki za uboj!«

»To pa ni res«, je ugovarjal župan, »da bi kdo ubijalcem stavil spomenik za njegov — uboj!«

»In vendar je res«, je ugovarjal gospodar in je potegnil iz žepa mariborski »Večernik Jutra« z dne 20. junija 1928 in ga pokazal navzočim.

»Tu na prvi strani strašno obsoja uboj, ki ga je izvršil Račič. To je pravilno. Vsi obsojamo ta zločin. Tu-le na 3. strani pa poziva narodna družba, da naj gredo dne 28. t. m. v Sarajevo na odkritje spomenika Principu, ki je na ta dan leta 1914 izvršil uboj. Zakaj ga je in v kak namen in nad kom, mi danes ne vprašujemo. Uboj je bil in Princip je ubijalec in v zahvalo za uboj mu ti ljudje, ki se danes tako škandalizirajo nad ubojem, postavljajo spomenik. To se meni zdi malo čudno!«

»To je stara liberalna hinavščina«, je pripomnil župan.

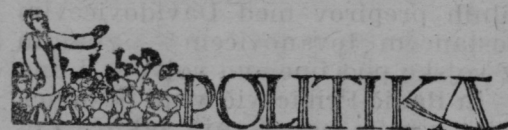
»In še to! Ali se ne spominjamo, da so ravno ti ljudje organizirali znano organizacijo Orjuno, ki je izvršila oni strašni, še nekanonizirani uboj nad delavcem Fakinom v Trbovljah? Pa zdaj hinavsko vijejo oči, ko so s svojimi hujskarijami želi, kar so sami sejali!«

Gospodar je umolknil. Vsi so bili pod vtisom, da ubijalec nima pravice zmerjati drugega z ubijalcem.

»In sedaj?«

»Sedaj je nujno potreba, da se vzdrži red in mir v državi in da se preide končno na gospodarsko delo. Zdaj je menda čas, ko se bo prenehalo namenoma gojiti sovraštvo med Srbi, Hrvati in Slovenci in da bo hujskarij konec!«

»Bog daj«, so si voščili znanci ter se razšli.

V NAŠI DRŽAVI.

Političen položaj po dogodku. Takoj prvi dan so se raznesle vesti, da je vlada odstopila, kar pa ni bilo res. Tudi demokratični ministri niso odstopili. Vlada za to nima povoda, ker je zločin delo trenutno zblaznelega človeka. Dr. Marinkovič se točasno nahaja v Bukarešti, ko se vrne, se bo vršilo posvetovanje glede morebitne izpremembe v vladi.

Opozicija trmasta dalje. Kljub žalostnemu dogodku opozicija ne uvidi svoje zmote in drzno nadaljuje odpor. Sožalje vlade je odklonila, enako tudi, da se pokoplje oba poslanca na državne stroške. Najbrže sploh ne pojde več nazaj v narodno skupščino.

no. Skupščina je pa tudi brez njih delazmožna, kar se tiče števila. Prihodnja seja se bo sklicala pismeno, se torej ne ve, kdaj se bo vršila.

Kralj in ranjenci. Kralj Aleksander je obiskal večkrat ranjene poslance v bolnici in se z njimi razgovarjal. Dal jim je na razpolago svojega osebnega zdravnika.

Razburjena Hrvaška. Po Hrvaškem je seveda največje razburjenje. Prednjači Zagreb, ki je že na predvečer, predno so pripeljali iz Beograda obe trupli rajnih, doživel težke demonstracije. Ker pa je narod v prepričanju, da Radič Štefan še ostane pri življenju, se razburjenje še ni preneslo iz mest na deželo.

Dr. Korošec — rešitelj države. Za našo državo največja sreča je v tem težkem trenutku to, da je notranji minister — dr. Korošec. On s svojo prevdarnostjo in tudi odločnostjo vzdržuje red in mir in poleg tega pomirjevalno vpliva na razburjene Hrvate kot tudi Srbe. Danes, ko si stojita srbski in hrvaški narod zaradi tega zločina kakor v sovraštvo, je mogoče le Slovencu, da bo posredoval in našel pot, da se bosta srbski in hrvaški narod res pobratila. Ako dr. Korošec to izvrši, tedaj je on v tem težkem trenutku rešitelj države.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V vseh evropskih državah pišejo obširno o dogodku v Beogradu. Niti v eni pa se ne presoja ta uboj drugače, kakor ravno kot zločin trenutno razburjenega človeka, ki ni delal v zavesti. Zunanjepolitičnega položaja ta dogodek ne bode prav nič izpremenil.

Sredi zborovanja zveze malih držav v Bukarešti se je izvedelo za žalostni dogodek v jugoslovanski skupščini. Zborovanja se kljub temu nemoteno nadaljujejo.

Mussolinija obsojajo, ker je poslal generala Nobila na severni tečaj ne iz znanstvenih, ampak iz političnih razlogov, da je tako napravil reklamo za — fašizem.

Težave v Nemčiji. Novi državni kancelar Müller ima težave, da sestavi vlado. Najbrže bodo sodelovali naši pristavi v vladi.

Volilni boj v Ameriki se je začel na celi črti. Volilni načini, kakor so v Ameriki, se nam bi čudni zdeli. Tam je vse — reklama, vse na avtomobilih in zrakoplovih. Seveda tudi orožje in spopadi tu in tam so agitacija.

Rusi in Evropa se vedno bolj bližata in sicer na gospodarskem polju. Rusija uvideva, da s svojim komunizmom ne bo prodrila v evropske države in je tudi doma začela popuščati.

ZA NEDELJO

Globoko v srcu.

»Resnično povem vam, ako ne bo obilnejša vaša pravičnost, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo«, je povedal Kristus v svoji gorski pridigi, v kateri je po-

kazal, kak mora biti oni novi človek, ki ga je hotel postaviti Kristus v svet. Pravičnost farizejev in pismarjev je bila zunanja pravičnost. Do pičice natanko so izpolnjevali Mozesovo postavbo. Molili so ob določenem času, hodili so v tempelj k daritvam, postili so se, dajali so do zrnca predpisano desetino, delili so miloščino, a ni jim prihajalo to iz srca in iz notranjega prepričanja, vse so delali, da bi se kazali in postavljali pred ljudmi, v srcih pa so nosili nečimernost, napuh, nevoščljivost, sovraštvo. Pobeljene grobove, na zunaj okrašene in lepe, a znotraj polne gnilobe, jih je imenoval Kristus. Take duše niso bile za božje kraljestvo.

Kristus zahteva od svojih pravih učencev popolnoma drugo pravičnost. Kristus gleda na to, kar ima človek v duši, gleda na namen, ki ga ima človek pri svojih dejanjih, to je ona luč, ki sveti celemu človeku. Kristus je prinesel in hoče imeti na svetu božje kraljestvo. To božje kraljestvo je pa v nas, v naših dušah. Vsi ljudje naj bi postali otroci božji, otroci božji pa smo, ako je naše mišljenje čisto po Bogu, čisto po božjih mislih in božji volji, ako je naravnost iz Boga rojeno. »Katere vodi Duh božji, oni so otroci božji«, pravi sveti apostol Pavel. Pravičnosti, ki jo zahteva Kristus od svojih učencev, še morebiti dolgo nimaš, če tudi se lahko sklicuješ na to, da še nisi imel opraviti nikdar s sodnijo in paragrafi, da si pri ljudeh spoštovan in češčen. Tudi še prav nikakor ni vsa pravičnost, če moliš iz navade, če vedno obiskuješ službo božjo, če celo večkrat pristopaš k mizi Gospodovi. Lahko o vsem tem veljajo besede božje: »To ljudstvo me časti samo z ustnicami, njih srca so daleč od mene.« Lahko stojiš pri službi božji tako blizu Kristusa, lahko se pri sv. obhajilu na zunaj združiš s Kristusom, a tvoje mišljenje ostaja daleč od njega. Molitev, služba božja, sv. zakramenti imajo le toliko vrednosti, kolikor mi v molitvi, pri službi božji, pri sv. obhajilu odpremo svojo dušo Kristus, kolikor mi sprejemamo v sebe duha Kristusovega, kako vse to sodi naše vsakdanje življenje in vpliva nanje. Če hočemo vedeti, koliko resnične, notranje resničnosti imamo, moramo vzeti za merilo svojega življenja besede sv. Duha: »Katere vodi Duh božji, oni so otroci božji.« Da, ali vodi vse naše misli, naša nagnjenja, naše namene, naše besede Duh božji, ali so rojene iz njega?

Če merimo svoje življenje, svoje najbolj notranje življenje po tem merilu, moramo priznati pač velikokrat, kako mala je še naša pravičnost. Le vzamimo n. pr. veliko krščansko zahtevo — ljubezen do bližnjega! Če nosimo v svoji duši še toliko nevoščljivosti in škodoželjnosti, ali je to — duh Kristusov? Če tako silno radi de vamo bližnjega v nič, če tako lahko mislimo in govorimo o bližnjem slabo, tako redko in težko pa dobro, ali je to duh Kristusov? Če je med nami toliko nasprotovanja, toliko zahrbt-

nega rovarjenja in kovarstva zoper bližnjega, ali je to duh Kristusov? Če je med nami toliko žalostnega pravičanja, če toliko ljudi med seboj ne spregovori leta in leta dobre besede, če je med tolikimi našimi hišami postavljen sicer neviden, a vendar tako visok duhovni zid strupenega sovraštva, katerega včasih ne more podreti niti smrt, je pač to znamenje, kako malo je med nami duha Kristusovega, da so za nas čisto zastoj zapisane v evangeliju besede Kristusove: »Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe: pusti ondi svoj dar pred oltarjem in pojdij prej spraviti se s svojim bratom in potem pridi in daruj svoj dar!«

Tako je z eno zahtevo krščanske pravičnosti, koliko bi lahko naštel še drugih! Mislim, da mora beseda Kristusova o pravi notranji pravičnosti dati misliti nam vsem brez izjeme, da je naložena nam vsem velika naloga, ki jo še moramo izvršiti v svoji duši, v svojem življenju. Tolikokrat se sliši danes pritožba o slabih razmerah, o žalostnem življenju na svetu. Prihaja vse to od tega, ker je še v nas vseh vse premalo resničnega Kristusovega duha, prave notranje pravičnosti. Pri nas vseh! Mi tako radi gledamo na druge, tako obsojamo druge, bi radi pri drugih videli in imeli bogve kako življenje, proti samim sebi pa smo tako popustljivi. Tako se življenje na svetu ne bo nikdar izboljšalo! Začnimo pri sebi, opazujmo svoje življenje, molimo, vojskujmo se, da bo v nas vedno več duha Kristusovega — tako bode v nas prava pravičnost, le tako bodemo po magali izboljšati žalostno življenje na zemlji.

— — —

Težek položaj katoličanov v Palestini. Letos ob Veliki noči in binkošti je prišlo v Jeruzalemu do precej hudih nemirov v hiši zadnje večerje, ki je v rokah mohamedancev, ki so jo spremenili v svojo mošejo. Mohamedanci so zahtevali od katoliških vernikov, ki so hoteli v dvorano zadnje večerje, da morajo po mohamedanski šegi izuti svojo obutev. Katoličani so se temu protivili, radi česar je prišlo do preprirov, tako da je morala posredovati angleška policija. Muslimani so pokazali napram katoličanom tako sovražno radost tega, ker so kupili frančiškani na sijonskem hribu, na katerem je hiša zadnje večerje, več poslopij z namenom, da bi po malem spravili v svojo last tudi hišo zadnje večerje. Za vojske so namreč frančiškani prišli s trditvijo, da zgradba zadnje večerje pripada Italiji. Do srede 16. stoletja je namreč ta zgradba bila v posesti napuljskih kraljev, Italija pa je pravna naslednica napuljskih kraljev, torej da ima tudi pravico do te zgradbe. Mirovna konferenca si sicer ni osvojila tega stališča, a frančiškani delajo v tem smislu naprej in to jim nakopuje neopravičeno jezo mohamedancev.

Velja povsod! Ameriški predsednik Coolidge je imel na višji državni šoli v Dakoti govor, v katerem je med drugim tudi dejal: »Vsa naša znanost in umetnost ne moreta pripeljati naše dežele k pravemu napredku in k visoki omiki, ki bi imela trden obstoj. Pri vzgoji nikakor ne zadostuje dati mlademu človeku veliko znanja, s katerim si pridobi odlično mesto v življenju. Naj bo znanje še tako veliko, ostalo bo nerodovitno in brez uspehov, ako srce ni dobilo svoje omike. Naše šole nimajo samo dolžnosti dajati znanje, temveč tudi vzgajati prave značaje. Imeti moramo več umevanja za veliko vzgojno načelo, ki ga izraža sveto pismo z besedami: Strah Gospodov je začetek vse modrosti!« Besede, ki jih je treba vpoštevati pri vsaki vzgoji!

Proti preklinjanju. V Bresciji na Italijanskem je zboroval pred kratkim III. mednarodni kongres proti preklinjanju in posebno bogokletstvu. Sklenili so na tem zborovanju, da se začne dosleden boj proti temu pojavu, ki je silno žalostno znamenje srčne surovosti. — V Bokstelu na Holandskem pa je občinski svet izdal naredbo zoper preklinjanje in določil, da bo vsak, ki bo preklinjal na javnih prostorih, tako da bi ga slišali drugi, kaznovan z zaporom 6 dni ali z globo 25 holandskih goldinarjev. Ko bi pri nas vpeljali tak davek, bi bil to precej velik vir dohodkov, kar pa seveda naši omiki nikakor ne dela časti.

Veseli napredek katoliške Cerkve. Na Angleškem, kjer prestopi vsako leto v katoliško Cerkev približno 12 tisoč ljudi, tudi prav hitro rastejo katoliške šole. Leta 1870 je bilo na Angleškem 383 šol z 113.490 učenci, leta 1925 pa je bilo že 1141 šol s 413.575 učenci. V Indiji, ki je še kolikor toliko pod angleško oblastjo, pa prestopi v enem letu v katoliško Cerkev okoli 35.000 ljudi in ima Indija sedaj nad tri milijone katoličanov. Tako raste drevo, ki je priklilo iz malega gorčičnega zrna.

NOVICE

POMOŽNI ŠKOF LAVANTINSKI — DR. IVAN TOMAŽIČ.

V zadnji številki našega lista smo poročali, da je bil iz Rima imenovan za pomožnega škofa razsežne Lavantinske škofije mil. g. prelat in stolni dekan dr. Ivan Tomažič.

Novi škof je rojen dne 1. avg. 1876 pri Sv. Miklavžu pri Ormožu.

Po z najboljšim uspehom končanih gimnazijskih študijah v Ljubljani in bogoslovju v Mariboru je bil posvečen v mašnika dne 5. decembra 1898.

Kaplanoval je na dveh mestih in sicer pri Sv. Juriju ob Ščavnici in v Celju. Kot celjski kaplan je imel dopust, da je končal na vseučilišču v Inomostu višje bogoslovne nauke. — Doktor sv. pisma je postal dne 4. aprila 1906.

Nadarjenega in vzglednega duhovnika je vzel rajni vladika dr. Napotnik k sebi kot škofijskega tajnika. V tej težavni službi je vstrajal od dne 1. septembra 1905 do dne 14. oktobra 1915, ko je bil imenovan po zaslugi za stolnega kanonika v Mariboru. Že 22. febr. 1921 je postal stolni dekan in leta 1925 ga je odlikoval papež s tem, da ga je imenoval svojim prelatom.

Ker se je kmalu po preobratu itak že obširna Lavantinska škofija raztegnila na dele Koroške in na Prekmurje, je postalo delo za enega škofa preobilno in pretežavno. Radi razsežnosti škofije je zaprosil vladika dr. And. Karlin v Rim za podelitev mlajšega pomožnega škofa. Rim se je odločil dne 18. t. m. za g. dr. Ivana Tomažiča, ker je on za to mesto najbolj sposoben kot dolgoletni škofov tajnik, kanonik, stolni dekan in prelat.

Priljubljenemu in blagemu cerkvenemu dostojanstveniku k novemu, zasluženemu in visokemu imenovanju iskreno častita jubilaant »Slovenski Gospodar«!

Proslava godu sv. Cirila in Metoda v lavantinski škofiji. Dne 5. julija, na god sv. Cirila in Metoda, naj bo sveta maša z blagoslovom in s kratkimi molitvami za cerkveno edinost. Glavna slovesnost pa se naj obhaja v nedeljo, dne 8. julija. Pridiga naj bo o svetih bratih ali o ciljih bratovščine sv. Cirila in Metoda. (Gradivo: skupni pastirski list jugoslovanskih škofov ob 1100letnici sv. Cirila, dr. Fran Grivec; Sv. Ciril in Metod, M. Avšič; Pridiga o sv. bratih, Apostolski molitvenik, II. izdaja, Kraljestvo božje). Po pridigi naj bo zjutraj slovesna sv. maša s skupnim sv. obhajilom, molitve za zedinjenje, darovanje za BCM, himna v čast slovanskim apostolom. Te slovesne sv. maše se naj udeležijo po možnosti vse verske in prosvetne organizacije v župniji. Ravnotako se naj vrši drugo sv. opravilo, lahko pa seveda odpade skupno sv. obhajilo, ako se je vršilo že zjutraj. Popoldne: molitvena ura pred izpostavljenim najsv. Zakramentom za cerkveno edinost (Druga izdaja apostolskega molitvenika ima dve prelepi »uri molitve«. Dobite se tudi v posebnem odtisu z naslovom: Molitve za cerkveno edinost.) Za popoldanske izvencerkvene prireditve sta pri BCM v Mariboru na razpolago 2 seriji skioptičnih slik o življenju sv. Cirila in Metoda in o velehradskem romanju. Dušni pastirji naj že na praznik apostolov Petra in Pavla, in tudi v nedeljo, dne 1. julija, posebno pa še na dan cerkvene slovesnosti, povabijo vernike, da vstopijo v bratovščino sv. Cirila in Metoda. Podučijo jih naj, da je bistvena zahteva BCM molitev za cerkveno edinost in da manj premožni člani zadoste pravilom in so deležni duhovnih dobrot, če se tudi samo na praznik sv. bratov ali naslednjo nedeljo udeležijo darovanja. Vse potrebne knjige, brošure, molitveniki, tiskovine, sprejemne po dobice itd. se naročajo pri Tajništvu

BCM, Maribor, Koroščeva ulica 12. — Škofijski odbor BCM.

Zlet Jugoslovanske gasilske zveze v Ljutomer. Na Petrovo, dne 29. jun. in že tudi na predvečer zbirale se bodo gasilske čete iz Slovenije, Prekmurja, Medžimurja in sosedne nam Hrvaške v Ljutomeru, kamor se vrši zlet JGZ. Ti zleti so podučnega značaja, ker se vrši ob takih prilikah vaja domačega gasilnega društva in predavanje gasilskih strokovnjakov, in se na ta način gasilci kakor tudi drugo prebivalstvo seznani s težko in odgovorno službo gasilcev. To je prvi zlet JGZ na Mursko polje, koder je tekla zibelka gasilcem, kajti ljutomersko gasilno društvo je bilo ustanovljeno leta 1871 in je gotovo eno najstarejših gasilnih društev naše države. Mursko polje ima veliko dobro organiziranih gasilnih društev, ki se že pripravljajo na slavnostni dan, ko bodo sprejeli drage tovariše v svojo sredo. Ljutomer in celo Mursko polje hoče ta dan pokazati, da se tukaj najde še bratska gostoljubnost in veselo razpoloženje napram vsem in naj pride odkoderkoli. Zato pa naj nikdo ne zamudi te lepe prilike, ampak naj še tako oddaljeno društvo in prijatelj društva pohiti v srce naših lepih Slovenskih gor. Že med vožnjo od Drave proti Muri bo pozdravljala polno obložena vinska trta naših vinorodnih gričkov pridne gasilce in naše dobre prijatelje, mesto Ljutomer pa bode nudilo vse prijetnosti. Ker je s slavnostjo zvezana tudi velika ljudska veselica, so vabljeni tudi vsi prijatelji in podporniki gasilcev, da pridejo ta dan v Ljutomer. Zveza z vlaki v Ljutomer in iz Ljutomera je jako ugodna. Na veseličnem prostoru je garaža za avtomobile in kolesa.

Odkritje spominske plošče pri Mali Nedelji. Dne 5. avgusta se bo odkrila na maloned. šoli spominska plošča mnogozaslužnemu šolskemu ravnatelju pokojnemu gospodu Sim. Cvahte-ju. Ob tej priliki bo obdarovanih večje število najrevnejših šolskih otrok s potrebno obleko in obvalom. V ta namen se je nabralo že precej prispevkov. Med največje dobrotnike spadata do sedaj blagopok. sin gospod podpolkovnik Mirko Cvahte, ki je prispeval 1000 Din ter gospod Jernej Hojnik iz Trnoca, ki je prispeval 200 Din ter še povrh obljubil, da bo preskrbel za enega otroka obleko. Da bi jima sledilo mnogo posne movalcev! Vsak najmanjši dar je dobrodošel!

Avtobusna zveza Poljčane—Ptuj—Rogaška Slatina. Po prizadevanju Makolčanov se je otvoril te dni avtobusni promet med Poljčanami, Ptujem in Rogaško Slatino. Ta promet je velike gospodarske važnosti za vse kraje v Spodnji Dravinjski dolini, ki so bili do zdaj takorekoč odrezani od sveta. Privabil bo pa v to lepo dolino brezdvomno tudi mnogo izletnikov. Avtobus vozi redno vsak dan ob pol sedmih zjutraj iz Poljčan po Dravinjski dolini in čez Ptujsko goro v Ptuj, kamor dospé ob četrtna devet.

V slučaju potrebe se vrne takoj do podnožja Ptujске gore ter je pred pol 10. uro že zopet v Ptuj. Iz Ptuja pa vozi redno ob pol enih, prispe po četrt na tri v Poljčane in odpelje po 20 minutah v Rogaško Slatino, kamor pride po četrt na štiri. Po dveh urah se vrne v Poljčane. Kdor hoče na naj prijetnejši način priti preko Ptuja v Rogaško Slatino, se bo poslužil tega avtobusa. Poslužil se ga bo pa preko Poljčan tudi tisti, ki se hoče navžiti naravne krasote na poti čez divno Pečico.

Vsem cenjenim naročnikom, ki imajo naročnino za list Slovenski Gospodar plačano samo do 1. julija, smo danes priložili položnice. Blagovolite takoj poravnati naročnino, da ne bo treba prekiniti pošiljanja lista. Slovenski Gospodar stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din, za četrt leta 8 Din. — Upravništvo.

Puceljevo delo v narodni skupščini. Volilci pošiljajo poslance zato v parlament, da tamkaj vestno in resno delujejo za blagor ljudstva, da branijo njegove pravice ter pospešujejo njegove koristi. Pucelj pa pojmuje svojo poslaniško nalogo in dolžnost čisto drugače. On misli, da je njegova glavna dolžnost, paziti na to, kateri ministri so navzoči v sejni dvorani narodne skupščine, kdaj kateri minister pride in kdaj odide. On vodi o tem natančen zapisnik, v katerem podrobno zabeležuje, ob kateri uri, minuti in sekundi kateri minister pride v dvorano, ob kateri uri, minuti in sekundi zopet dvorano zapusti. Na prihodnji seji narodne skupščine gospod Pucelj svoje beležke prečita in tako pridejo ta Puceljeva opazovanja v stenografski zapisnik narodne skupščine kot dokaz Puceljevega velikopoteznega delovanja za blagor slovenskega kmetskega ljudstva. Navadno je dolžnost portirja (vratarja), da skrbno pazi na to, kdo pride v hišo in kdaj jo zapusti. Ako Pucelj s tega stališča pojmuje svojo poslaniško dolžnost, svobodno mu. To Puceljevo delovanje pa je dokaz za to, kako prav so ravnali volilci na Štajerskem, pri zadnjih volitvah v narodno skupščino kandidatom Puceljeve stranke niso dali ni enega mandata. Ako bodo kranjski kmetje pri prihodnjih volitvah posnemali zgled svojih štajerskih tovarišev, bo Pucelj lahko zabeležil, ob kateri uri, minuti in sekundi je zgubil svoj zadnji poslaniški mandat. Takšno delovanje tudi ne zasluži drugega plačila.

Izjava. Zdravljenje s preparatom in metodo gospoda Poljšaka se uradno preiskuje in preizkuša v mariborski splošni bolnici sporazumno z gospodom Poljšakom. Dokler se to ne konča, preneha vsaka nadaljna polemika in privatno zdravljenje pri gospodu Poljšaku. — Maribor, dne 14. junija 1928. Vodja bolnice: dr. Drnovšek l. r., Poljšak l. r.

Duhovniške vesti. S 1. julijem pride v Maribor za kornega vikarja Jurij Lebič, dosedaj kaplan v Konjicah. V Konjice pride za vikarja Julij Vaj-

da. Ignacij Nadrah, dosedaj na Muti, je imenovan za provizorja v Devico Marijo v Puščavi, Anton Karo za špi rituala v hogoslovju, Ivan Kodrič pride iz Marije Snežne na Muto, Janez Hauptman od Sv. Ruperta v Slov. g. k Sv. Urbanu pri Ptuj, Janez Krušič iz Bizeljskega k Sv. Pavlu pri Preboldu, Jurij Pribožič od Sv. Tomaža pri Ormožu na Bizeljsko, Štef. Baran (novomašnik) k Sv. Rupertu v Slov. gor., Franc Kolenc (novomašnik) k Sv. Miklavžu pri Ormožu in Janez Strnad (novomašnik) k Sv. Tomažu pri Ormožu.

Matična koncerta v Št. Ilju in Šmarjeti na Pesnici. Glasbena Matica v Mariboru si je nadela častno nalogo, da kaže našemu narodu krasoto slovenske in jugoslovanske pesmi sploh. Daleč od Maribora in železnice pa se taki koncerti radi pomanjkanja prometnih sredstev le težko vršijo, in pridejo prav radi tega ti kraji najbližje okolice Maribora v poštev. V Jarenini je pela zdaj že par let, letos pa pohiti celi zbor v Št. Ilj in Šmarjeto ob Pesnici. V Št. Ilju bo pela prihodnjo nedeljo dne 1. julija, v Šmarjeti pa 8. julija. Pela bo povetini poslušalstvu primerne pesmi in nekaj onih, ki jih je proizvajala na svoji turneji po Švici. Želeti bi bilo, da zlasti podeželski zbori in pevovodje prisostvujejo tem koncertom. Začetek bo v obeh krajih ob treh popoldne, v Št. Ilju nastopi pri Muršecu, v Šmarjeti pa pri Schickerju.

Društvo žandarmerijskih vpokojencev v Mariboru ima v nedeljo 8. junija v gostilni Pri belem konjičku svoj redni letni občni zbor. Občnega zbora se udeleži oblastni poslanec g. Ovčar. Vsi upokojenci so vabljeni, da se občnega zbora sigurno udeležijo, ker se bodo razpravljale važne strokovne stvari.

Učenec meščanske šole utonil v Mariboru. Učenec prvega razreda meščanske šole Ignacij Zalokar, stanujoč za magdalensko cerkvijo, je pomagal 21. junija ribičem v bližini klavnice v čolnu loviti ribe. Po nesrečnem naključju je padel iz čolna in utonil. Učenec je bil vzoren fant, ministrant pri frančiškanih in je še na Alojzijevo zjutraj prejel zakrament svetega obhajila.

Odličen naš somišljenik umrl. Iz Št. Ilja v Slov. gor. nam pišejo: Tu je v nedeljo, dne 24. junija ponoči umrl spreviden s sv. zakramenti g. Franjo Freiham, posestnik, ustanovitelj Hranilnice in posojilnice, bralnega društva, kat. političnega društva za jareninsko dekanijo, bivši župan, cerkveni ključar in znani narodni boritelj v Št. Ilju. Star je bil nad 70 let. Freiham je bil od svoje mladosti pa do visoke starosti neomahljiv slovenski narodnjak in zvest vodilni pristaš Slovenske ljudske stranke. Mnogo je čital. Imel je sam bogato knjižnico, katero je pred leti daroval Prosvetnemu društvu. Na oder so položili Freihamu v dvorano

»Slovenskega doma«, odkoder bo pogreb v sredo, 27. junija ob 8. uri zjutraj. Mariborčani imajo dobro zvezo v Št. Ilj zjutraj z vlakom ob tri četrt na sedmo uro iz Maribora. Naj bo dobri Bog bogat plačnik našemu Freihamu za velika dela, ki jih je izvršil za bližnjega in za Slovenstvo na naši meji!

Razne novice od Sv. Ane v Sl. gor. V četrtek pred binkoštni dne 24. maja, je bil v župnijski cerkvi Rajmund Valcl slovesno sprejet v sv. katoliško Cerkev. — Za dan 17. junija so bile določene občinske volitve za tri občine tukajšnje župnije: Dražen vrh, Rožengrund in Ščavnica. V vsaki teh občin je bila vložena samo po ena lista, namreč lista SLS. In tako so sedaj vse občine anovske župnije izključno v rokah SLS. — Prijazna kapelica Matere božje v Rožengrundu je zunaj čedno popravljena. Na sopraznik Marijinega obiskovanja, v ponedeljek, dne 2. julija 1928, bo tam ob 9. uri pridiga, slovesna služba božja in darovanje za kapelo. — Na Petrovo popoldne pa bo poskrbljeno za zabavo, ko bodo igralci ponovili po večernicah krasno igro »Miklova Zala.« — V soboto zjutraj, dne 30. t. m., odide devet članov Orla na orlovski tabor v Ljubljano. Bog živi!

Grozen vihar s točo pri Sv. Lovrencu na Pohorju. V ponedeljek, dne 25. julija ob dveh popoldne je razsajal po župniji Št. Lovrenc na Pohorju silovit vihar s točo. Vihar je odkrival strehe, lomil drevje, toča je pobila poljske pridelke. Posestniku Kušarju je popolnoma razkrilo streho in Josipu Novaku je pogorel hlev.

Smrtna kosa. V Logarovcih pri Sv. Križu pri Ljutomeru je umrl vzoren mož Alojzij Zajdala, star komaj 40 let. Zapušča žalujočo ženo in pet nepreskrbljeni hotrok.

Komaj se je rešil smrti v Dravi. — Zadnjo nedeljo je bila huda vročina. V Ptuj je hitelo vse v Dravo. Med kopalci je bil tudi 19letni pekovski vajenec Pak. Dasi ne zna plavati, se je vendar upal dalje proč od kopališčne ograje proti sredini Drave. Valovi Drave so ga zgrabili, začel se je potapljati ter klicati na pomoč. Z zadnjimi silami se mu je posrečilo, da se je oprijel kože velikega ptujskega mostu. V trenutku, ko je dosegel most, sta bila pri njem že dva dijaka s čolnom. Komaj je bil Pak v čolnu, se je onesvestil radi navora in strahu. Dijaka rešilca so pozdravljali gledalci nesreče na obeh straneh nevarne Drave.

Vlom v zidanico stolnega kapitlja. Mariborski stolni kapitelj ima blizu Zavrča na hribčkih tik hrvaške meje vinograd in večjo, dobro opremljeno zidanico. V to zidanico so v noči od petka na soboto vdrli neznani vlomilci ter jo temeljito izropali.

Neznan utopljenec. V bližini Sv. Marka pod Ptujem je naplavila Drava truplo moškega spola, ki je bilo že dalje časa v valovih. Neznan utopljenec je star kakih 30 let in je imel temnomodro obleko na sebi.

Interesentje za zgradbo ceste Dobrna—Frankolovo so izvolili sledeči pripravljalni odbor: predsednik Jurij Gorenšek, posestnik na Frankolovem; I. podpredsednik A. Jankovič, ravnatelj na Dobrni; II. podpredsednik Leopold Ledinek, lesni industrijalec Socka; odborniki: Stanko Cvikel, posestnik in trgovec, Dobrna; Matija Potočnik, posestnik, Frankolovo, in Karl Arlič, posestnik, Socka.

Smrtna nesreča. V Paki pri Vitanju je padla z gospodarskega poslopja 4 m globoko posestnica Neža Skok. Pri padcu si je pretresla možgane in je umrla dve uri po nesreči.

Higijenska razstava v Murski Soboti. V nedeljo se je v Murski Soboti zaključila higijenska razstava, ki se je prav dobro obnesla. Obiskalo jo je krog 7000 ljudi iz bližnje in daljne okolice. Pogledala so jo tudi šolska vodstva z otroci bližnjih vasi. Mnogo pozornosti so vzbudila zlasti skiopitična in druga predavanja o higijeni. Kakor se doznava, se razstava pozneje tudi v Črensovcih priredi.

Požar. Preteklo sredo zvečer je v Veliki Polani (Slovenska Krajina) Štefanu Cvetko zgorela hiša. Oče je pekel kruh — gospodinja je že umrla — pri tem je ogenj po nepriliki švignil iz peči in se zajedel v kuhinjske predmete. Ponesrečenec je zelo reven, zato pomeni zanj požar veliko nesrečo.

Smrtna nesreča 95letnega starca. 95letni Ivan Ščerbič iz Gornje Bistrice (Slovenska Krajina), ki je bil že popolnoma slep, je vsak dan šel proti Muri. Isto pot je naredil tudi dne 19. t. m., toda ob tej priliki ga je zadela nesreča, ki ga je stala življenje. Ko je prišel na obrežje, je stopil na kraj, ki je bil izpodkopan. Zemlja se je zrušila in starca pokopala. Ko so ga domači našli, je bil že mrtev.

Sprememba posesti. Dne 20. t. m. je bila v Gomilici (Slovenska Krajina) prodana gostilna Štefana Horvata. Kupil jo je Štefan Bakan iz Turnišča.

Še en član Prpičeve družbe — pod ključem. V Sremski Mitrovici je padel v roke pravice še en član Prpičeve roparske družine, kojega ime se je večkrat imenovalo na glavni razpravi proti Prpiču malemu in njegovim tovarišem. Ta tolovaj se zove A. Jelenič in se mu je posrečilo, da ni bil prijeto z drugimi. Roparja so prepeljali v Zagreb, kjer bo tudi sojen za svoja dejanja.

Razpis službe. Razpisuje se mesto okrožnega zdravnika v Mislinju. Prošnje je vlagati do 15. julija.

»Odpoved nesrečne žene« (Pont de artska beračica!). Dvakrat sem jo že prečitala, toda še jo bom čitala, tako je lepa — tako izjavljajo dekleta, ki so jo prečitale. Stane samo 12 Din, jo čimprej kupite ali naročite. Dobi se v obeh prodajalnah Cirilove tiskarne v Mariboru.

Železniška nesreča v Nemčiji. Dne 23. junija je skočil brzovlak, ki vozi med Friedrichshafenom in Monakom pri postaji Ummendorf iz doslej

nepojasnjene vzroka iz tira. Prevrnila se je lokomotiva. Smrtno se ni ponesrečil nikdo, pač pa je bilo ranjenih 15 oseb.

Aliže imate novo, baroano Slomškovo sliko ???

Krog krvavih dogodkov v parlamentu.

NATANČEN OPIS ZAKLJUČKA KRVAVEGA DOGODKA V NARODNI SKUPŠČINI.

Na uvodnem mestu že poročamo o umoru, ki se je doigral zadnje dni v našem parlamentu. Da bo pa javnost poučena natančno, kaj je bil vzrok temu vse obsodbe ter obžalovanja vrednemu dogodku, prinašamo popis dogodilja iz ust očitelcev. Vse se je zaključilo takole: Radičev g. dr. Iv. Pernar je zaklical s svojega sedeža Črnogorcu Radiču: »Ogoljufal si turške bege«. Na to obdolžitev Radič nankrat obledi. V razburjenosti da predsedniku znak, da želi govoriti. Stopi na govorniški oder ter pravi ostro: »Prosim vas, gospod predsednik, da ga kaznujete. Ako ga ne kaznujete, ga bom kaznoval jaz. Jaz bom osebno z njim obračunal. Kdorkoli bo poskušal, da se postavi med mene in Pernarja, bo poginil.« — Gospod Pernar se je ustrašil, obsedel na svojem mestu, ker se je zavedal resnosti trenutka. V tem trenutku predsednik zaključi sejo in zapusti svoje mesto. Gosp. Radič čaka, da predsednik kaznuje gospoda Pernarja. Ali, ko je videl, da predsednika ni več, da levo roko v levi žep in da desno roko v zadnji žep in potegne revolver. Revolver se ne vidi v dvorani, kajti govorniški oder skriva njegovo desno roko, kjer je revolver. Minister pravde gospod Milorad Vujičić, ki je pri Radiču, in bivši minister Dragomir Obradović primeta Radiča za ramo. »Kaj si neumen, bré (brat);« Radič se razjezi nad njima, se ju otrese in zavpije: »Umakni se!« A Vujičiću: »Pusti me, drugače te ubijem!« Vse to se dogaja z veliko brzino. Cela narodna skupščina strmi. Nihče ne vstane, da prepreči nesrečo. Poslanec dr. Tupanjanin, zemljoradnik, ki je opazoval početje Radiča, prihiti, da mu vzame revolver, a ga je Radič že čakal. Dvigne revolver in obrnivši se proti dr. Pernarju, mu pravi: »Vstani in opraviči se!« Gospod Pernar molči. »Prekliči!«, vpije ponovno Radič. Grobni presledek. Nato da Radič dva strela v Pernarja, ki pade pod klop. Dr. Basariček leti na Radiča, Radič strelja tudi vanj. Dr. Basariček se zgrudi. Tretji strel gre na Štefana Radiča, ki ga zadene v trebuh. Ivan Grandža, ki je kril Štefana Radiča, dobi tudi rano. Ko zapazi Pavle Radič, da je padel Štefan Radič, prileti k njemu, pa ga že zadene strel. Zgrudi se v bližini dr. Basaričeka. Nato splošno vznemirjenje, vse beži z vseh strani, poslanci in skupščinsko osebje. Kar je navzočih zdravnikov, hite k ranjen-

cem. Nekateri niti ne vedo, kdo je vse ranjen. —

Prinašamo do potankosti prizor ža loigre v belgrajski narodni skupščini, da se jasneje vidi, kaj je bil prav zaprav povod Račičevega streljanja, in zakaj je pravzaprav Radič streljal. — Da je g. dr. Pernar preklical žaljivko, bi bila brez dvoma vsa stvar v miru končala.

O Punišu Radiču, ki je v narodni skupščini z revolverjem ubil dva hrvatska poslanca in tri poslance ranil, natančneje pišemo na drugem mestu. Tam smo zabeležili, da je bil Puniša Radič izvoljen proti volji vladine večine in proti volji ministrskega predsednika Vukičevića. Pripomniti bi še tudi bilo, da je del radikalne stranke hotel pri verifikaciji poslaniških mandatov uničiti Radičev mandat. To pa je preprečil Stjepan Radič z drugimi poslanci opozicije. Pri tej volitvi je Radič o Punišu Radiču izjavil: »Kaka sreča, ako bi bilo več takšnih radikalov, kakor je Puniša Radič, pa bi jim vse mandate verificirali.« Ako bi torej bilo po volji vladine večine, Puniša Radič ne bi bil poslanec ter ne bi mogel povzročiti one velike nesreče v parlamentu.

Naslednika ustreljenega Pavle Radiča in dr. Jurija Basaričeka. Namesto rajnega Pavla Radiča pride kot poslanec v narodno skupščino profesor Ivan Šarinič iz Zagreba. Gr. J. Basaričeka bo nadomestil Josip Zagorac.

Poročila SLS.

Shod SLS pri Sv. Juriju ob Pesnici se je dne 24. junija silno lepo obnesel. Udeležba je bila zelo velika. Celo vse sosednje župnije so bile zastopane. Govorili so: narodni poslanec Žebot in oblastna poslanca Šerbinek in Kores. Navdušeno so zborovalci razum »demokrata« Terčelja odobrili delovanje poslancev Slovenske ljudske stranke, posebno pa odobravaljo stremljenje naše vlade in voditelja dr. Korošca, da se za vsako ceno prepreči nova krvava vojna z Italijo ter da se ohrani ljubi mir. Zborovalci so klicali: Naj se samostojni demokrati sami gredo pretepat z Italijani. Mi hočemo mir. — Pri občinskih volitvah 29. julija bomo z veliko večino volili Slovensko ljudsko stranko.

Tabor SLS pri Sv. Ani v Slov. gor. Na Petrovo, dne 29. junija, bo po rani službi božji na prostem pred cerkvijo političen shod SLS, na katerem bodeta govorila g. oblastni predsednik dr. Leskovar in naš neumorno delavni narodni poslanec Fr. Žebot.

Seja okrajnega odbora SLS za srez Ljutomer, ki se je vršila v nedeljo, dne 24. t. m., je bila polnoštevilno obiskana. Oblastni poslanec g. Ovčar, ki nas je obiskal kot zastopnik tajništva SLS v Mariboru, je predaval o pomenu in delokrogu okrajne organizacije. Za tem se je razpravljalo o važnih organizacijskih vprašanjih, o

delu in medsebojnih stikih med okr. organizacijo in krajevnimi organizacijami itd. Čaka nas v tem pogledu še dosti dela, a to nas ne ustraši. Z vztrajnostjo bomo vse težkoče premagali. Bog živi!

NAŠA DRUŠTVA Orlovski tabor na Stadionu.

Praznik orlovske mladine.

Še nekaj dni in zopet si bodo podali roke slovenski, hrvaški in češkoslovaški Orli, ki bodo pri tej priliki še bolj poglobili bratske vezi. Naj nihče ne zamudi prilike, ko bode zopet manifestirala v Ljubljani katoliška mladina in pokazala uspehe tihega, a smotrenega dela. Zato v nedeljo vse v Ljubljano.

Zastopnik Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra na Orlovskem taboru. Kot odposlanec Njegovega Veličanstva kralja bo po Njegovi odredbi prisostvoval Orlovskemu taboru v nedeljo, dne 1. julija 1928, gospod komandant divizijski general Milan Nedić.

Vsi prapori v Ljubljano! Odseke, ki imajo prapore, pozivamo, da se zanesljivo udeležijo Orlovskega tabora s praporom. Prapori se bodo spravili v pisarni SOZ v Ljudskem domu, od koder se bo v nedeljo, dne 1. jul., razvil sprevod.

Telovadne obleke. Vsak odsek naj spravi telovadne obleke vseh telovadcev v eno vrečo, na katero naj pritrdi listek dotičnega odseka.

Ne pozabite članskih izkaznic! Vse člane in članice ponovno opozarjamo, da vzamejo s seboj članske izkaznice, ker bodo le samo na podlagi članskih izkaznic imeli pravico do četrtinske vožnje.

Četrtnska vožnja. Vsi Orli in Orlice iz Slovenije in Hrvaške, ki se bodo udeležili Orlovskega tabora v Ljubljani, imajo v smi slu odloka generalne direkcije drž. železnic komercialni oddelek G. D. br. 43797-28 z 19. junija 1928 pravico do četrtinske vožnje po železnici, vsi drugi udeležniki pa imajo pravico do polovične vožnje.

Polovična vožnja na Brezje in Bled. Vsi udeleženci Orlovskega tabora imajo tudi pravico do polovične vožnje iz Ljubljane do Otoč (Brezje in do Bleda).

Kako dosežete znižano vožnjo. Vsak član ali članica, ki ima pravico do četrtinske vožnje, naj na odhodni postaji pri blagajni pokaže člansko izkaznico, ter kupi polovično karto do Ljubljane. Te karte v Ljubljani ne sme oddati, ampak naj jo dobro spravi. Na Stadionu bo vsak dobil proti odškodnini 3 Din potrdilo, da se je res udeležil Orlovskega tabora. Nato se bo s tem potrdilom, že prej kupljeno polovično karto in člansko izkaznico brezplačno peljal domov.

Kako dosežemo polovično vožnjo. Na odhodni postaji kupim celo karto do Ljubljane, ki je v Ljubljani ne smem oddati. Na Stadionu bo v nedeljo dobil za 3 Din potrdilo o udeležbi, nakar se bo brezplačno peljal domov.

Pravica do znižane vožnje velja od 28. junija do 7. julija za vse vlake, izvzemši SO.

Spored prireditev na Orlovskem taboru: 29. junija:

Ob osmih dopoldne sv. maša pri Sv. Krištofu.

Ob devetih praporne tekme na Stadionu.

Ob pol štirih popoldne: tekme posameznikov na Stadionu.

30. junija:

Ob devetih dopoldne tekme vrst na Stadionu.

Ob treh popoldne skušnja za telovadbo in petje na Stadionu.

Ob pol osmih zvečer telovadna akademija v veliki dvorani hotela Union.

1. julija:

Ob šestih zjutraj budnica.

Ob pol devetih dopoldne slavnostni sprevod od Ljudskega doma skozi mesto na Stadion.

Ob desetih sv. maša na Stadionu.

Popoldne ob pol štirih telovadba na Stadionu.

Vstopnina: Vstopnina k tekmam za oba dneva znaša 5 Din. — K telovadni akademiji: sedeži po 20 Din, za članstvo po 10 D, stojišča po 4 Din. — Vstopnina k glavni skušnji dne 30. junija popoldne znaša 5 D. — Vstopnina k javni telovadbi: sedeži po 30 in 20 Din, stojišča po 10 Din, člani v krogih, dijaki in vojaki plačajo 5 Din.

Dohod na Stadion dne 1. julija: Ob priliki javne telovadbe dne 1. julija bo dohod na Stadion iz Dunajske in Vodovodne ceste, za stojišča pa samo iz Vodovodne ceste.

Predprodaja vstopnic: Vstopnice za javno telovadbo se bodo dobile od dne 26. t. m. dalje v trafiki Union.

Prireditve se vrši ob vsakem vremenu! — Slabo vreme naj nikogar ne straši in zadrži doma, ker se bo program Orlovskega tabora izvedel ob vsakem vremenu.

Za prenočišča je preskrbljeno. Odseke pozivamo, naj takoj javijo število tistih, ki želijo v Ljubljani prenočevati. Prijave sprejema pisarna SOZ v Ljudskem domu.

Stadion oživiljen. Pripravljalna dela na Stadionu so v najlepšem teku. Tudi portalni stebri ob Dunajski cesti se že ponosno dvigajo. Zato naj nihče ne zamudi prilike, da si ogleda to monumentalno stavbo slov. orlovstva.

Dvignite Orli krila ponosna, tako odmeva v teh dnevih po naših mestih, trgih in vaseh. Kajti 1. julij se se bliža in ž njim prihaja naš praznik. Z mirno vestjo lahko trdimo, da bo ta dan najsvetlejši dan našega gibanja. Tiho neopaženo delo zimskih večerov bo 1. julija dozorelo v zlato klasje. Veseli bodo tega dneva sejavci, ki bodo videli, da pada seme na rodovitna tla, radovali se bodo starši, ko bodo gledali sinove in hčere sredi cvetoče orlovske mladine, vrisala bo naša mladina, ko si bo po dolgem trudu otrnila znojno kapljo s čela. Kdo bi na tak praznik ostal doma?! Ž njimi gremo, Orle in Orlice spremimo v Ljubljano, da bomo na lastne oči videli sprevod, da bomo slišali pri dopoldanski službi božji novo pesem: Zgrinjajo se vrste naše! Popoldan bomo strmeli nad telovadnimi vajami. V pondeljek lahko napravimo izlet na Bled in na Brezje, za vso pot plačamo le polovico ježniških stroškov. Na veselo svidenje v Ljubljani.

Odhod Orlov Mariborske Podzveze na stadionsko prireditev. Telovadci in telovadkinje Mariborske orlovske podzveze odrinemo v Ljubljano na prireditev že v soboto dopoldne in sicer iz Ljutomera z vlakom ob 6.06, iz Maribora ob 9.20, tako da bomo vsi telovadci ob 13.53 že v Ljubljani in se bomo točno udeležili orlovske skušnje. Člani in članice koroškega kroga naj potujejo v Ljubljano po progi Dravograd—Celje, odhod iz Dravograda ob 7.36.

Krčevina pri Mariboru. Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini priredi v nedeljo, dne 1. julija, veliko slavnost v čast presv. Srcu Jezusovemu po sledečem sporedu:

Po litanijah v župni cerkvi Matere Milosti v Mariboru blagoslovitev novega kipa Srca Jezusovega, slovesno prenešenje kipa z godbo v društveno dvorano, kjer bo govor, litanije in petje ter deklamacije. V slučaju slabega vremena se slavnost vrši dne 15. julija istotam. Zbirališče pri cerkvi Matere Milosti ob pol treh popoldne.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na Petrovo, ko je pri nas žegnanje, bo tukajšnje bralno društvo vprizorilo popoldne po večernicah lepo igro »Divji lovec«. Predstava se bo vršila na župnijskem dvorišču. Vstopnina je tako nizka — znaša le samo 5, 3 in 2 Din, da si pač nikdo ne bo pomišljal priti k predstavi. Vabljeni ste tudi iz sosednjih župnij! Na svidenje!

Slovenska Krajina. Črensovci. Tukajšnja orlovska srenja, v kateri so združeni odseki Črensovci, Žižki in Bistrica, bo kurila v sredo, dne 4. julija, na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda, cirilmetodov kres in sicer v Črensovcih na polju blizu cerkve. Kuriti začnemo v mraku. Zasnovali smo prav poseben in pester spored. Nastopi govornik in deklamator, sodeluje tudi godba in pevski zbor. Spuščali bomo tudi rakete. Kres bode velik, mladina se trudi, da spravi skupaj dosti kuriva, upamo, da bodo vsi navzoči odnesli dobre vtise in tudi kakšen dober nauk. Vabimo zato, da se kresa udeležijo ne samo domačini, ampak tudi drugi, ki jim je mogoče priti. Na svidenje! Bog živi!

Spuhlja pri Ptuj. Katoliško izobraževalno društvo Spuhlja vprizori igro »Prisiljen stan je zaničevanje« pri g. Francu Šampel. Ker je ta igra res lepa, Vam ne bo žal, če si jo pridete ogledat. Začetek točno ob treh po poldan. Vsak fant, vsako dekle na Petrovo, dne 29. julija, v Spuhlje na igro! Ne bode Vam žal! Torej na veselo svidenje v Spuhlji pri igri! — Odbor.

Prihova. Katoliško prosvetno društvo na Prihovi je imelo svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor, ki bo res deloval za pravo izobrazbo in omiko med ljudstvom. Prihodnje predavanje bo v nedeljo, dne 1. julija, popoldne po večernicah, na katerem bo predaval strokovnjak v glasbi g. Makso Pirnik o petju sploh, posebej še o cerkvenem in narodnem petju. Pridite, kakor že navadno tudi tokrat v prav obilnem številu!

Solska upisovanja.

Na deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje učencev v petek in v soboto, dne 29. in 30. junija t. l., vselej od 8. do 12. ure. Radi določitve razredov se morajo razen novincev vpisati tudi vsi dosedanji učenci, ki hočejo še nadalje posecati ta zavod. Kakor doslej se lahko pišejo tudi sinovi onih roditeljev, ki ne stanujejo v mestu ali ki nimajo tu stalnega posla. Taki zunanji učenci pa se morajo pri glavnem vpisovanju dne 30. in 31. avgusta izkazati, da so ali plačali šolnino 200 Din, ali pa da so bili oproščeni. Potrebno pobotnico oziroma oprostilno listino si lahko preskrbe v počitnicah. — Ravnatelj.

Na drž. meščanski šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor. bode vpisovanje v vse razrede dne 29. in 30. junija ter dne 1. julija v ravnateljevi pisarni v dopoldanskih urah. V I. razred se sprejemajo učenci(ke), ki so dovršili četrto šolsko leto na osnovni šoli. K vpisu je treba prinesiti šolski izkaz in krstni izpisek. Ubožni učenci dobijo z novim šolskim letom v šoli popolnoma brezplačno učne knjige in nekaj šolskih potrebščin.

Na orglarski šoli v Celju se bo vršil zrelostni izpit združen s produkcijo dne 10. julija t. l. Izpit bo nadzoroval vlč. g. Peter Jurak, opat celjski. K izpitu so oglašeni sledeči tretjeletniki: 1. Berdnik Rudolf, Šmartno ob Paki. 2. Bukovac Pavel, Veliki Bečkerek. 3. Ikovič Silvester, Solčava. 4. Lorenčič Franc, Sv. Lenart v Slov. g. 5. Piko Franc, Črna pri Prevaljah. 6. Škorjanc Konrad, Braslovce. 7. Valenčak Franc, Kozje. Prihodnje šolsko leto se prične dne 15. septembra. Sprejemajo se učenci, ki imajo priporočilo župnega urada in spričevalo o dobro končani ljudski šoli.

Drž. meščanska šola v Slov. Bistrici. Vpisovanje v I. razred se vrši dne 1. julija od 8. do 12. ure dopoldne. Sprejemajo se učenci in učenke, ki so uspešno dovršile 4. šolsko leto. Pri vpisu je predložiti zadnje šolsko izpričevalo in krstni list. V ostale razrede se bo vpisovalo dne 2. julija od 8. do 12. ure predpoldne.

Rešitev ugank: Tonček je ukradel 38 črešenj. — Malo črno miga, veliki štor giba — bolha na človeku. — Pred brivcem se morajo celo cesarji in kralji odkriti, da jih ostriže. —

Nove uganke: Česa najbolj prefrigan tat ne more ukrasti? — Polovica je ravno tolika, kakor celota, kaj je to? — Zakaj so poleti dnevi daljši kot pozimi? — Kaj je preje veliko, kakor malo? —

V jasnem dežuje! Franček-pijanček je šel dobre volje domov. Gredeč pa se je naslonil na neko hišo v vasi in začel peti luni, ki ga je milo gledala. Z okna nad njim je pa vtil nekdo nanj vrč vode. Franček-pijanček je mirno dalje pel. Ko je končal je pa rekel: »Dandanes so res čudni časi! Zdaj že tudi v jasnem dežuje!« —

Kdo je bil bolj navihan? Neki zdravnik je imel to navado, da je pri prvem pregledu računal 50 Din, a pri drugem pa le samo 25 Din. Pa je šel Franček-pijanček k njemu za ženo in je mislil, kako bi si prihranil od 50 Din, ki mu jih je žena dala, nekaj za pijačo. Ko je prišel k zdravniku, je zato dejal:

»Gospod zdravnik, danes sem pa že zopet tu!«

Mislil je, da bo zdaj zdravnik računal le samo 25 Din. Zdravnik pa je dejal:

»Dobro izgledate od zadnjič. Kupite si še enkrat ravno tista zdravila, kot sem jih vam prvič predpisal. Račun 25 Din!«

Franček-pijanček je bil ob 25 Din in še — brez zdravil!

Inšpekcija. Kapetan inšpicira vojaško hrano. Da bi bili vojaki bolj zadovoljni, je vpričo vojakov vzel skodelico in poskusil ter rekel: »Tako dobre kisle juhe pa že dolgo nisem okusil!« V tem pa je prihitel kuhar in na glas vprašal: »Ali ni dobra naša kava?« —

Tatvina v vinski trgovini. Policaj: »Katere vrste vino so vam ukradli, »štajerca« ali »dalmatinca«? — Novi kletar: »Ni še bilo znamke na sodu, ne vem, a zdi se mi, da bi bil dalmatinski »štajerc«!«

Pri brivcu. Brivec: »Tako, zdaj pa sem vam pol brk obril. Poglejte, če vam ne bo ugajalo, lahko pustimo!«

Dober profesor. Dijaki so bili pri skušnji. Profesor vpraša:

»Kako se imenuje morje med vzhodno Azijo in zapadno Ameriko?«

Dijak odpre usta, jih zapre in molči. Profesor se ni hotel blamirati pred komisarjem, zato hitro reče:

»Izvrstno, dobro, res imenuje se tihi Ocean!«

Razprava o posojilu. V gostilni je bil razgovor za in proti posojilu. Prisedel je potepuh in vprašal bogatega gostilničarja:

»Ali ste vi za posojilo?«

Gostilničar: »Sem!«

Potepuh: »Prosim, da mi potem posodite 1000 Din!«

V prodajalni. Prodajalec: »S čim naj vam še postrežem? Morda z odpiralnim nožem za pisma?« — Kupec: »Hvala! Sem poročen!«

Potek reševanja raziskovalcev severnega tečaja.

Opisovali smo že večkrat usodo raziskovalcev severnega tečaja, ki so se ponesrečili na povratku z zrakovoplovom »Italija« dne 25. maja. Od 25. maja je klical italijanski general Nobile potom radija na pomoč. Del posadke »Italije«, ki se je rešil na plavajoči ledeni otok, je preživel grozne čase več nego en mesec v ledu, pri pomanjkanju hrane in obdan od raznih nevarnosti. Na Nobileve klice po pomoči so se odzvale razne evropske države, ki so odposlale preizkušene poznavalce severnih krajev, da rešijo ponesrečence iz »Italije«.

Poleg letalcev so brzele Nobilu na pomoč razne ladje, takozvani rušilci ledu, ker je severno morje zamrznjeno.

Amundsen in njegova usoda.

Med najbolj resnimi rešitelji ponesrečenih je bil poznavalec severnega tečaja Amundsen. Z Amundsenom je že preletel enkrat Nobile severni tečaj in se je tedaj tudi vrnil srečno. Tokrat se je odpravil Amundsen na pot za Nobilom v francoskem letalu »Latham«. Odkar je izginilo to letalo v smeri proti otoku, na katerem bi naj bil del ponesrečenih, ni o Amundsenu nobene sledi in nobene resnega glasu. Resni glasovi oznanjajo, da radi Amundsena ni treba skrbeti, ker je preizkušen in zasleduje tudi tokrat svoj cilj na njemu lasten način. Tega, kar name-rava, ne raztrobi in čaka najprej, da nalogo izvrši ter se šele potem javi. Če bi ga bila zadela nesreča in bi bil v stiski, ne bi molčal kakor molči sedaj; bržkone pa išče ostali del »Italije« in sedmorico, za katero se nihče ne briga, ker vsi skrbijo samo za rešitev generalove skupine. Po najnovejših vesteh pa iščejo Amundsena

in Guilbauda (pilot na tem francoskem letalu) že francoske ladje. V Parizu se boje, da je moral »Latham« pristati na odprtem morju. Amundsen ima seboj za dva tedna živil.

Ledolomilci pri reševanju Nobila.

Nalogo oteti Nobila in njegove tovariše smrti, so prevzele tele ladje — lomilke ledu. Ruski »Krasin« je največji ledolomilec na svetu in izkazuje 9700 ton. Ženejo ga trije stroji po 10 tisoč konjskih sil in plove z brzino 15 vozlov. Priprave za rušenje ledu so tako močne, da lahko kolje 4 m debelo ledeno skorjo. Na »Krasinu« je 110 mož, častnikov in posadke, katerim je sovjetska vlada za reševanje pridružila še 8 učenjakov in 30 drugih oseb — zdravnikov, strežajev in novinarjev. Ledolomilec vozi sebol tudi letalo in pilota Čučanskega.

»Maligin« in »Perzej« sta precej manjši ladji. »Maligin« izkazuje 1622 ton in ima seboj 50 mož, letalo, nekaj profesorjev in novinarjev. »Perzej« pa je ladja za vodna raziskovanja ter vozi seboj poleg 25 mož posadke 20 učenjakov. Vse tri ladje so opremljene z radionapravami za dolge in kratke valove. Pred odhodom se je vršil v Leningradu sestanek vseh udeležencev rešilnega podjetja. Učenjaki so zborovali več ur in so stvorili zaključke za enoten načrt, po katerem naj bi se reševali ponesrečenci. Takoj ko so bili storjeni sklepi, je pomoč odrinila proti cilju.

Položaj reševalcev je sledeči:

»Cita di Milano« (italijanska ladja, ki je spremljala »Italijo« proti severu) leži zasidrana v Kingsbayu; tam sta tudi letali Maddalene in Penza in švedsko letalo; višje pa sta na ledu dve ladji švedske ekspedicije, in sicer »Quest« in »Tanja«, ki imata na razpolago dva aeroplana.

V bližini Severovzhodne zemlje križari »Braganza«. Tam imata svoja aeroplana tudi Norvežana Lützow-Holm in Larsen.

Kdo je pomagal Nobilu doslej že uspešno?

Razna letala, ki so čakala na severu pripravljena pomoč ponesrečenim, so že poskusila približati se plavajočemu otoku, na katerem je Nobile. Letali S 55 in Dornierwal sta leteli že ponovno nad Nobilom. Spustili sta mu na otok: orožje, oblačila, pošto in pripomočke za oddajo radijevih poročil. Letali sta se poskušali spustiti na tla in sta leteli nad ledom 5 metrov visoko, vendar pa brezuspešno. Pristajališče naj bi pripravili ponesrečenci. Na ladjo Braganza se je vrnila ekspedicija, ki je odšla, da najde drugi del posadke »Italije«. Ves trud je bil zaman in o tem delu posadke ni niti sledu. Ekspedicija je pustila na večih krajih zaloge živil, ki so zaznamovane in opremljene z raznimi navodili. Nadaljnja rešilna ekspedicija bo odšla, ko bo poslal Nobile glede tega dela posadke nadaljnja pojasnila.

Nobile rešen.

Švedsko vojno ministrstvo je prejelo 24. junija iz severnih krajev obvestilo, da so rešili Nobila in en del njegovih tovarišev! Predno se je posrečila rešitev, je klical Nobile potom radija na vse strani obupno na pomoč. Bojeval je nepopisno hude boje z ledom, ki je potiskal njegov otok vedno bolj proti severu. Ledene plošče, težke več 100 metercentov, so metali viharji kakor kake žoge. Nobile sam je zašel med dve gibajoči se ledeni plošči in mu je zlomilo nogo. Zgoraj omenjenega dne se je posrečilo švedskemu letalu »Upland«, da je pristalo po silnih naporih na plavajočem otoku. Poškodovanega Nobila je prepeljalo letalo kot prvega na ladjo, kjer je dobil prvo zdravniško pomoč. Za Nobilom bo otelo letalo gotove smrti tudi njegove spremeljevalce, ki so bili z njim.

Švedi bodo napeli sedaj vse sile, da rešijo Amundsena in ugotovijo usodo onih potnikov na »Italiji«, katere je odnesel zrakoplov še naprej, ko se je odtrgala od njega Nobilova gondola s tovariši.

Natančneje o rešitvi raziskovalcev severnega tečaja bomo poročali prihodnjič.

Viničarski vestnik.

Viničarski tabor v Halozah se vrši v nedeljo, dne 1. julija t. l. pri podr. Sv. Janža. Vabijo se vsi viničarji haloških gor, kakor tudi iz drugih okrajev! Ob devetih je sv. maša v cerkvi Sv. Janža, potem pa zunaj pri cerkvi zborovanje, na katerem nastopijo govorniki iz Ljubljane in Maribora. Popoldne je prosta zabava in srečolov v Turskem vrhu pri g. Veseleču. Tabor je stanovsko-kulturnega značaja, zato naj naši viničarji ne za mudijo te prilike!

Listnica uredništva.

Radi praznika na Vidov dan v četrtek, dne 28. junija, je izšel »Slovenski Gospodar« že v sredo. Na dopise ter poročila, ki so prišla v sredo, se uredništvo ni moglo ozirati. Prepozno došlo pride na vrsto prihodnjič. — **Sladkagora:** Osebna zadeva, ki je tožljiva in ne spada v list. — **Laporje:** Ne spada v časopis!

Cene in sejmska poročila.

CENE TUJEMU DENARJU.

Zadnje dni se je dobilo na zagrebški borzi v valutah: 1 ameriški dolar za 56.50 Din.

Dne 27. junija 1928 pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 798.75—801.75.

100 italijanskih lir za 297.35—299.35.

100 madžarskih pengov za 989.75—992.75.

1 ameriški dolar za 56.73—56.93.

100 francoskih frankov za 223.35.

100 nemških mark za 1375—1360.

100 čehoslovaških kron za 168.05—168.85.

SEJMI.

Sejske dneve do konca junija smo že objavili. Tokrat beležimo sejme od 1. julija in do 15. julija:

1. julija: Jurkloster, Podčetrtek.
2. julija: Ptujška gora, Št. Ilj pod Turjakom Petrovče, Tinsko, Rakičan (Prekmurje).
4. julija: Vojnik, Rečica ob Savinji, Vuze-nica.
5. julija: Hodoš (Prekmurje).
10. julija: Puconci (Prekmurje).
12. julija: Planina, Šoštanj, Rogatec.
13. julija: Loče, Kotlje (Koroško), Kopriv-nica.
15. julija: Zdole, Šmarjeta pri Rimskih toplicah, Beltinci (Prekmurje).

Mariborski trg dne 23. junija 1928. Ta trg je bil izredno dobro založen in obiskan. Slaninarjev, za katere je sezona prešla, je bilo sicer samo 12, ki so prodajali meso in slanino po 15 do 19 Din kg. Domači mesarji so ostali pri svojih cenah. — Perutnine je bilo čez 1000 komadov. Cene so se znižale in sicer so se prodajali piščanci po 10 do 25 Din, kokoši po 35 do 50 Din, race in gosi mlade po 35 do 50 Din, stare po 60 do 80 Din, domači zajci po 10 do 25 Din, kozliči po 75 do 100 Din, kanarčki po 50 do 150 Din, domači golobi in grlice po 25 do 35 Din za komad. — Krompirja in zelenjave je bilo 8 vozov. Cene so bile krompirju 1 do 1.25 Din, letošnjemu 5 Din, grahu v stročju 8 Din, fižolu v stročju 16 do 20 Din, hrenu 8 Din, čebuli 5 Din, česnu 10 do 14 Din, kislemu zelju 3 do 4 Din za kg, solati 0.50 do 1.50 Din, kole-rabi 1.50 do 2 Din, karfijolu 7 do 15 Din za komad, špargeljem 16 do 20 Din kg. Mleku 2 do 2.50 Din, smetani 10 do 12 Din, oljčnemu in bučnemu olju 20 do 22 Din za liter, maslu 36 do 65 Din kg. — Sadju: češnjam 6 do 10 Din, hruškam 12 do 16 Din, breskvam 36 Din, marelicam 30 Din za kg, jagodam 10 do 12 Din, borovnicam 4 Din za liter, debelim jagodam 166 Din liter. — Cvetlicam 2 do 15 Din komad. — Lončena in lesena roba 1 do 100 Din, lesene grablje 6 do 8 Din, cepci in držala za kose 10 do 12 Din, brezove metle 2 do 6 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča. — Seno in slama: V sredo, dne 20. in v soboto, dne 23. junija, so kmetje pripeljali 27 vozov sena in 10 vozov slame na trg. Cene so šle nazaj in sicer je seno prodajalo po 65 do 90 Din, slama po 35 do 50 Din za 100 kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 22. junija je bilo pripeljanih 178 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 115 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 180 do 225 Din, 3 do 4 mesece stari 350 do 440 Din, 5 do 7 mesecev stari 460 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 16 Din. Prodalo se je 136 komadov.

Preložitev sejma. Ker je prihodnji petek, dne 29. junija, praznik, dan poprej pa državni praznik, se vrši svinjski sejem v soboto, dne 30. junija.

CENE LESU IN DEŽELNIM PRIDELKOM.

Ljubljana. Les: drva trda franko vagon nakladalne postaje 3 vagone po 17, brzojavni drogovi 6½, 8, 9, 10 m franko vagon Sušak prist. 4 vagone po 330, deske smreka in jelka, I. II. 25 in 40 mm franko vagon meja 1 vagon po 600. Zaključek 8 vagonov. Tendence čvrsta. — Deželni pridelki (vse samo ponudbe slovenskih postaj, plačljivost v 30 dneh, dobava promptna): pšenica baška 78—79 kg 2% 395—397.50, nova za julij 335—337.50, avgust 327.50—330, moka Og, vagon bl., franko Ljubljana, plačljivo po prejemu 530—535, koruza nova suha 332.50—335, činkvantin 345—350, ajda domača 295, oves baški, rešetan 305—310. Zaključek —. Tendence mlačna.

Gospodarska obvestila.

Posojilnica v Gornji Radgoni in — naši liberalci. Posojilnica v Gornji Radgoni je zadnji čas predmet prav nesramnemu pisanju liberalnega časopisja, slovenskega in tudi nemškega. »Klerikalni panama« (polom), tako piše »Jutro«. Posojilnica bo s temi lažnjivimi časopisi že sama obračunala. Nam danes drugega ni treba, kakor le to, da povemo, kak je dejanski položaj. — Znano je, da je v Gornji Radgoni gospodarska zadruga, ki je članica celjske Zadrugne zveze, šla pred kratkim v likvidacijo. Ta gospodarska zadruga je veliko stala našo Posojilnico. Od milijonskih izgub je Posojilnica vzdržala za to zadrugo do zneska nekaj stotisoč. Zdaj je hotel tajnik Posojilnice Alojz Neudauer, da se še to sanira. Zato je Posojilnico pripravil do tega, da je otvorila tudi tekoče račune. Med temi je otvorila tudi tekoči račun lesni tvrdki Jugoles, katere glavni lastnik je postal Neudauer. G. Neudauer se je pa pri vsem tem poslu toliko spoza-bil, da je v tekočem računu izplačal 1,500.000 Din brez predhodne odobritve načelstva Posojilnice. To njegovo početje gotovo ni pravilno in ga obsojamo. Posojilnica je trenutno prišla zaradi tega v denarno stisko, ker vloge dandanes ne prihajajo v tisti meri, kakor se pa morajo dajati posojila. Posojilnica je preskrbela za denar, istočasno pa je Zadrugna zv. odredila redno revizijo. G. Neudauer je mislil, da je revizija zaradi prekoračenega in samovoljno izplačanega kredita tvrdki Jugoles, oziroma njemu samemu. Ker je stal na odličnih mestih v svojem kraju, ni mogel tega prenesti, pa je napisal poslovilno pismo, odstopil kot župan in tudi prijavil odstop iz SLS ter odložil vsa mesta. — Njegov nenadni odhod je povzročil razburjenje in govorice, ki so daleč presegale dejansko stanje. Vlagatelji so navalili na Posojilnico, ki je v smislu odpovednih rokov izplačevala vloge. Ti odpovedni roki so pa zopet povzročili, da se je mislilo, da ni denarja. Zato je Zadrugna zveza v Ljubljani takoj nakazala zadostno denarja in vlagatelji so se pomirili. — Zdaj se je tudi Neudauer iz tujine oglasil in se bo tekoči račun z Jugolesom, oziroma z Neudauerjem, ki je itak dovolj krit, zaključil ter izplačal. Posojilnica bo v redu in mirno nadaljevala svoje delo. — Priznavamo, da bi se lahko zgodila nesreča, da bi vlagatelji ne dobili takoj svojega denarja. Toda po posredovanju merodajnih gospodov je Posojilnica izplačevala vloge kljub velikemu navelu. **Prav nobene nevarnosti pa ni, da bi kdo vlagatelj izgubil le eno paro!** — Ko to objavljamo, moramo pa povedati še sledeče: Liberalni listi in pristaši, ki so hoteli ta dogodek izrabiti proti SLS, pa naj raje molčijo, ker smo sicer primorani mi priobčiti vse njihove tozadevne velike grehe! Še sedaj je okrog 80 do 100 milijonov dinarjev slovenskega denarja popolnoma nesigurnega, ker je

bil vložen v Slavenski banki, ki je bila pa milijonska dobrotnica samostojnih demokratov. **Pozivamo te demokrate javno, da tudi oni v svojih listih zagotovijo, da vlagatelji v njihovo Slavensko banko ne bodo izgubili niti ene pare!** Izgubili bodo najbrže vse! Slovenci sami do 100 milijonov! Te nam vrnite! Potem govorite! — Pozivamo vse naše somišljenike v gornjeradgonskem okraju, da ohranijo mirno kri, da pa znajo ščititi sebe in svoje interese pred demokratsko škodoželjnostjo. Zato naj se vse izmišljene laži prijavi Posojilnici!

Veliko gospodarsko zborovanje pri Št. Ilju pod Turjakom. V nedeljo, 1. julija 1928 po prvi maši, se vrši pri nas v gostilni g. Spilhala veliko gospodarsko zborovanje glede pospeševanja živinoreje, zboljševanja kmetijstva, regulacije Mislinje, kmetijskih in gospodinjskih šol in tečajev itd. Zborovanja se udeleži domači oblastni poslanec g. Ovčar, okrajni kmetijski referent g. Dolinar in drugi strokovnjaki. Vsi zainteresirani praviljudno vabljeni!

Važno za perutinarje! Tekom letošnje jeseni bo oblastni odbor mariborske oblasti porazdelil večje število plemenskih petelinov brezplačno med resne zanimance v oblastnem okolišu. Razdelitev se bode vršila izključno le potom kmetijskih korporacij (zadruge, društev, podružnic) in občin, kjer bo najmanj šest posestnikov, ki so voljni gojiti samo štajersko kurjo pasmo. Prošnje morajo predložiti omenjene organizacije čim prej na posebnem obrazcu, ki ga dobijo brezplačno pri vseh sreskih poglavarstvih in pri kmetijskem oddelku oblastnega odbora. Na prošnje posameznikov se ne bo oziralo.

Stanje hmeljskih nasadov v Sav. dolini. Stanje hmeljskih nasadov je povprečno srednje. Zgodno obrezani so lepši od pozneje obrezanih. V prvih so rastline dosegle $\frac{3}{4}$ in še več visokosti drogov, drugi le komaj $\frac{1}{2}$. Nenormalno vreme — nekaj vročih dni in hladne noči — je povzročilo zastoj v rasti navzgor ter povzroča rast v širino, ko nastavlja rastlina že stranske panoge s popki. Hmeljsko stenico, ki povzroča precejšno škodo, preganjajo hmeljarji uspešno s prekuhanjo in pravilno pripravljeno kvasjo. Nasadi se sedaj obsipavajo in marljivo trebijo plevela. Letina 1928 bo povzročevala hmeljarjem precejšnja presenečenja, ker sedanje stanje že izključuje dobro. Glede kupčije nič novega.

ZA NAŠO DECO

Nevidno kraljestvo.

(Pravljica.)

V majhni hišici, kakšne četrte ure v stran od vasi, je živel s svojim starim očetom mladi kmet, po imenu Tone. K hišici je spadalo baš toliko po-

lja, da nista imela posebnih skrbi. Kar za hišo je bil gozd s tako starimi hrasti in bukvami, da so bili tisti, ki so ga zasadili, gotovo že nad sto let mrtvi; pred njo pa je ležal star, razpočen mlinski kamen — kdo ve, kako je prišel tja. Kdor je sedel na kamnu, je imel očarjuoč razgled v dolino, na reko, ki je tekla po njej, in na gore onstran vode. Tukaj je sedel Tone vsak večer po delu, naslonil si je glavo v roke, laket pa na koleno in tako je sanjaril včasih hpo cele ure. Ker se je malo brigal za ljudi, in ker je bil vselej tako tih in zamišljen, kot je pač tisti, ki marsikaj premišljuje, zato so ga imenovali posmehljivo: Tone sanjar. Sicer pa to Toneta ni dosti skrbelo.

Čim starejši je postajal, tembolj je bil tih, in ko mu je naposled še stari oče umrl, sploh ni nič več govoril. Ko je pa sedel na razpočenem mlin-skem kamnu, kar se je zdaj še češče dogajalo, in je gledal nizdol v krasno dolino, kako so prihajale večerne megle na enem koncu in so se počasi vlekly ob gorovju, kako je postajalo temnejše in temnejše, dokler se niso prikazali na nebu luna in zvezde v vsej svoji krasoti, tedaj mu je bilo pa prav čudno pri srcu. Valovi v reki so začeli prepevati, zdaj tiše, potem pa vedno glasneje. Prepevali so o gorah, od katerih so prihajali, o morju, kamor si žele, ter o povodnih ženah, ki stanujejo globoko na dnu reke. Nato je začel šumeti gozd, povsem drugače, kakor navadni gozdovi, in je pripovedoval najčudovitejše stvari. Posebno stari hrast, ki je stal nad očetovim grobom, je vedel vedno kaj več povedati ko ostalo drevje. Zvezde pa, stoječe tako visoko na nebu, so navidezno hotele kar pasti v zeleni gozd in v modro reko; migljale so in trepetale, kakor kdo, ki ne more več čakati. Ali angelji, ki so stali vsak za svojo zvezdo, so jih še vsakokrat pridržali, rekoč:

»Zvezdice, zvezdice, ne delajte neumnosti! Za to ste vendar prestare, mnogo tisoč let in še več! Ostanite doma, tu je najlepše!«

Da, to je bila čudovita dolina! Ali vse to je videl in slišal samo Tone sanjar. Ljudje iz vasi niso o tem nič slišali, ker so to bili čisto navadni ljudje. Tu in tam so podrli kakega gozd nega drevesnega velikana, razžagali so ga in razcepili in če je bilo naloženih precej drv, so rekli: »No, zdaj si bomo pa že nekaj časa kurili!« V reki pa so prali svoje perilo, ker jim je tam bila voda najbolj pri rokah. O zvezdah so govorili, če so prav močno migljale, samo to: »Ponoči bo mrzlo. Če le naš krompir ne bo pozebel!« Če jim je Tone hotel kaj več povedati, so se mu smejali. So pač bili čisto navadni ljudje.

Ko je nekoč Tone zopet sedel tu na svojem starem mlin-skem kamnu in premišljeval, kako sam je na svetu, je zaspal. Sanjalo se mu je, da visi z neba zlata gugalnica na srebrnih vrveh. Vsaka vrh je bila pritrjena na zvezdi. Na gugalnici je sedela krasna kraljičina in se je gugala tako višo-

ko, da je letela od neba do zemlje in od zemlje zopet do neba. Vsakokrat, ko je prišla gugalnica do zemlje, je kraljičina od veselja zaploskala v roke in je vrgla Tonetu rožo. Naenkrat pa so se vrvi pretrgale in kraljičina je letela daleč v nebo, vedno dalje in dalje, da je nazadnje ni bilo več videti.

Tedaj se je Tone prebudil in ko je gledal okoli sebe, je videl poleg sebe na kamnu šopek rož.

Drugega dne je zopet zaspal in je sanjal prav isto. Pozneje je našel zopet rože. Tako se je godilo ves teden.

Tone si je mislil, da mora vendar nekaj resničnega biti na teh sanjah, ker se je povračalo vselej isto. Zaklenil je torej hišo ter se je podal na pot — da bi našel kraljičino.

Ko je tako potoval mnogo dni, je zagledal od daleč deželo, kjer so viseli oblaki prav do zemlje. Napotil se je proti njej, a zašel je v velik gozd.

(Dalje pride.)

Za smeh.

1.

Stric je prinesel Ivančku za igračo trobento. Oče je vzdihnil:

»Zdaj pa bo trobil ves dan in ne bom mogel nič v miru delati.«

Sinček ga je pa brž potolažil:

»Veš kaj, oče? Trobil bom samo po poldne, ko ti po kosilu spiš!«

2.

Oče sinku: »Pojdi sem, paglavec! Ali si ti dal teti mokro gobo v njeno postelj?«

Sinček: »Da!«

Oče: »Zakaj si to storil?«

Sinček: »Ker me je potem teta nabila!«

3.

Popotnik priteče na kolodvor in tu vpraša uslužbenca:

»Ali še dobim vlak?«

Uslužbenec: »To je odvisno od tega, kako hitro tečete. Vlak je odšel pred tremi minutami.«

Dopolnilna uganka:

Stavi primerne besede namesto črt!

1. Zarja dan —,
dan — razne
s sabo — prinese,
tužne in —.

2. — se znebi,
preden — ugasne,
al spomin —
na trenutke —.

3. — vodilo zlato
za — kratko
kožo ti ohrani
dolgo časa —.

Na severnem ledu.

Mnogo se govori in piše o italijanskem generalu Nobile, ki je hotel z zrakoplovom na severni tečaj, a se

mu ta svoja namera ni posrečila. Z več spremljevalci se je moral v sredi neke plavajoče velike ledene plošče spustiti na tla in tam čakati na pomoč. Ne moremo si prav predstavljati, kaj pomeni tako čakanje in koliko telesne ter duševne moči mora imeti človek, da v takem slučaju ne obupa. Komandant Worsley, spremljevalec raziskovalca tečajnih krajin Shakletona se je z njim in drugimi tovariši nahajal na taki ledeni plošči in pravi:

»Vsako jutro smo zlezli na najbližjo višino na naši plošči ter se ozirali na vse strani v upanju, ki v človeškem srcu nikoli ne zamre. Ali minili so dnevi in tedni, a nikjer kopnega, nikjer ladje in ne človeka. Videti je bilo samo neskončno, modrikasto se bleščečo ravan in na obzoru ostro omejena gorovja pod višnjevimi oblaki. Šatori in taborišče so kakor ciganske naselbine, črn dim se dviga in se porazgubi v čistem zraku. Dva moža z lonci za zajtrk gazita do kolena po snegu, pri čemer ju psi željno opazujejo.

V daljavi se približujejo ledene gore, ki tvorijo neprestano nevarnost za naše ledeno bivališče, ker morejo vse vkup razdrobiti v par minutah. Če se dvigne ugoden vetrič s hitrostjo 1—2 km na uro in odžene led, smo vsi veseli. Ko se pa veter obrne, čaka

mo vsi v velikem strahu. Čutimo se na naši plošči bolje, ko postane vreme hladneje, kajti pri višji temperaturi skopni led pod našimi telesi v spalnih vrečah in ni baš prijetno, ko se naenkrat zbudiš v luknji z mrzlo vodo.

Tudi nevarnost belih medvedov se pojavlja ob meglenih dneh in v temnih nočeh, ker te živali lahko z zobmi in kremplji napadejo može v spalnih vrečah. Udobnosti in miru torej ni mnogo na naši plošči, toda polagoma se človek vsemu privadi. Ljudje pozabijo, da bivajo na le nekoliko metrov debeli ledeni plasti in da plovejo po velikem morskem brezdnu. Dozdeva se jim, da so na kopnem. Ko se približa led trdni zemlji, je upanja in pričakovanja vedno več, ali megla pade in vse se razblini v nič. Ko dospje plošča do odprtega morja, pridobi na hitrosti in — če je zima — preti nevarnost po težkem viharju.

Tedaj pač ni upanja na rešitev, če bi ljudje tudi imeli čolne. Samo letalo bi jim moglo v zadnjem hipu pomagati. Treba je torej poguma in pa vztrajnosti, da se more človek držati na takem položaju, treba pa je predvsem izkustva in telesne utrjenosti, če se hoče srečno izviti iz take nevarnosti.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša šolska mlada dina priredi na praznik sv. Petra in Pavla popoldne po večernicah v dvorani lepo slavnost z deklamacijami, petjem in z dvema igrama. Obiščemo jo polnoštevilno na ljubo naši nadopolni šolski mladini!

Kapela pri Radencih. Dne 18. t. m. se je poročil, pošten mladenič Franc Kelnarič z vrlo mladenko Anico Ungerjevo. Na veseli svatbi so gostje zložili za Dijaško kuhinjo v Mariboru 75 Din. Vsem blagim darovalcem ljubi Bog plačaj! Novoporočencema pa želimo obilo sreče in milosti v njunem nove mstanu!

Enodružinska hiša z lepim vrtom se poceni proda. Stanovanje je takoj prosto. Maribor, Gubčeva ulica 3 I., Melje. 788

Čevlajski vajenec. Sprejem takoj iz kršč. hiše pridnega fanta, ki ima veselje za čevlajarsko obra. Ivan Junger, čevlajski mojster, Maribor, Prečna ulica 4.

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stani, stanovanju in perilu Franc Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. 787

Hlapec išče primerne službe. Samec srednjih let, popolnoma trezen, pošten in zanesljiv, ki zna opravljati s konji vso poljsko delo in je za vsako drugo vožnjo sposoben, kar mu dokažejo večletna najboljša spričevala. Gre tudi k trgovcem. Vstop 2. julija. Naslov: A. V., tvrdka Zanier, Št. Peter v Savinjski dolini. 786

MALA OZNANILA

MOSTIN!

Najboljša esenca za izdelavo dobre, zdrave in ne drage domače pijače. Dobi se samo pri prodajalcih Drogerija Wolfram, Maribor in drogerija A. Kanc, Ljubljana. 689

Dopisnike za trgovske informacije Slov. Bistrica, Poljčane, Pragersko, Muta, Ruše, Vransko, Gornji grad kakor vse druge kraje (tudi vasi) iščemo. Ponudbe z navedbo delokroga na poštni predal 224, Ljubljana. 782

Hlapca, zanesljivega, poštenega h konjem sprejme za stalno takoj A. Arbeiter, Dravska ul. 15. 784

Sprejem mlinarskega učenca, kateri ima dobra šolska izpričevala ter od poštenih staršev. Starost 15—18 let. Drugo ustmeno. Enako se sprejeme mlinarski pomočnik z dobrimi spričevali in ne nad 40 let star. Anton Lah, umetni valjni mlin, Zgornja Polskava. 780

Ostrožnice ali robidnice

prodaste pri Podravski industriji sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 761

Jetika se zdravi in ozdravi v zavodu dr. Pečnik-a, pošta Rogaska Slatina. 738
Zahtevajte prospekt.

Novo zalogo rožnih vencev

z zelo nizkimi cenami in v izredno lepi izdelavi je otvorila

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU predvsem za čas birmovanja in božjih potov.

Cene so:

Leseni rožnivenci v raznih izdelavah D 7.—
Stekleni, Din 3.— do 7.—
Alabaster po Din 10.—
Slonokoščeni (posnemek) po Din 12.—
Slonokoščeni (pravi) od Din 18.— do Din 47.—

Kdor more, naj si ogleda zalogo in izbere primerno v prodajalni na Koroški cesti 5 ali Aleksandrovi cesti 6. Naročite tudi lahko po pošti!

Dr. O. I.:

ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU.

Zgodovinska povest.

»O milostljiva gospa baroninja, v čast je nama bilo prijazno vabilo,« meni Jurij Stubenberg ter poljubi graščakinji roko.

Dame so se prijazno pozdravile, mlada Zofija je poljubila graščakinji roko, le-ta pa jo je rahlo umaknila, kakor bi hotela pokazati, da ne zahteva te časti.

Priskočila sta tudi dva strežaja, da sta sprejela različno prtljago, hlapca sta spravila konje v hlev.

Med živahnim pogovorom so korakali vsi po stopnicah in hodniku do sprejemnice. Stubenbergovi so zavzeli v mehkih naslonjačih vsak svoj prostor.

Pogovor se je sukal prvotno o vsakdanjih stvareh, nato je nanesel na dogodke zadnjih časov, dokler se ni dotaknil tudi družinskih in osebnih razmer; ni bilo težko napeljati vodo na pravi mlin, saj vsak od navzočih strank je vedel, zakaj se je vršil sestanek; kar je že nekako prej

6

bilo na tistem določeno, to se je sedaj začelo jasno razmotrivati. Graščakinja je razložila, da je čas, da se njen sin poroči, ker je potrebno, da ji odzame težko breme nadzorstva glede oskrbovanja posestev, ker bi že rada živela v miru. In tako je nanesel pogovor na to, da bi graščakinja najrajši videla, da se poroči njen sin Friderik z Zofijo.

In Stubenbergovim je bilo po volji, najbolj pa bodoči nevesti sami, s tem se izpolni njena srčna želja, ki jo goji že tako dolgo v svojem srcu. Določilo se je vse zaradi dote in katera posestva prepustijo Stubenbergovi nevesti. Tako je bilo v največjo zadovoljnost obeh strank urejeno vse, manjkalo je samo še, da pride mladi graščak in se še danes slavi zaroka.

Graščakinja Herberstein je gledala že nekaterekrat nemirno proti vratam in na tistem poslušala, ali se ne bližajo koraki. Naročila je došlemu slugi, da naroči mlademu graščaku takoj, da pride v sprejemnico, ko se vrne domu.

Friderik Herberstein se je vrnil tisto jutro od nadzorovanja delavcev hitro domu, kajti graščakinja mu je sporočila, da ima potem važne posle, katere mora on sam izvršiti. Slutil ni nič posebnega v tem, kajti v zadnjem času se je ma-

Konserviranje sadja

ni umetnost, če znaš! Zato si kupi to knjigo v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15.-

Zahvala.

Za iskreno sočutje ob smrti našega nepozabnega očeta

Ivana Kopušar

izrekam v imenu svoje matere in svojih bratov vsem sorodnikom in prijateljem najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem č. g. župniku, ki je pokojnega v njegovi bolni večkrat obiskal in tolažil in vsem znancem in prijateljem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Ljubno, dne 20. junija 1928.

779

Janez Kopušar.

Maline

kupuje po najvišji ceni
Podravska Industrija sadnih izdelkov, Maribor,
Trubarjeva ulica 9. 760

Franc Fišer, lesni tržec
Sv. Benedikt v Slov. gor.
ima na prodaj 300 sodo-
vih dog. Polovica je po-
lovnjaških, polovica pa
štirtinskih. Doge so na-
pravljeni zelo močno. 771

„Germisan“

najbolje sredstvo za luže-
nje semen. Dobiva se pri
Dr. A. Jenčiču, Maribor,
Kopitarjeva 6. 781

Krekova posojilnica v Mariboru

482 reg. zadr. z neom. zav.
Meljska cesta št. 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih,
vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila
daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu
poroštvu in na vknjižbo, Somišljeniki, nala-
gajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah
ki nam nudijo najboljšo varnost.

BRUSNICE

ponudite Podravske Indu-
strije sadnih izdelkov,
Maribor, Trubarjeva uli-
ca 9. 762

Akordanta

z izvežbanimi delavci za ročno izdelovanje opeke
(Handsclagziegel) se takoj sprejme. Izdeluje se
samo zidna opeka. Potrebna priprava se dobi pri
podjetju. Ponudbe na 783

Celjsko opekarno, Celje

KOLESAR, DRUŠTVO »POŠTELA« V RADVANJU.

VABILO
na

**ustanovno
veselico**

ki se bo vršila dne 1. julija 1928 (v slučaju slabega
vremena 8. julija) v gostilni ge. Julijane Pšunder v
Radvanju.

Spored: strelisce, ribolov, izžrebanje novega kolesa,
umetne slike in pisalne mize itd.

Igra godba — g. Schönherr.

Za obilen obisk prosi

ODBOR.

785

terino vedenje napram njemu znatno spremeni-
nilo.

Nič hudega sluteč, se je podal Herberstein
vsled slugovega sporočila v sprejemnico. Naglo
odpre vrata ter stopi v sprejemnico. Od prese-
nečenja obstoji, niti besede ne more reči v po-
zdrav. Prebledi in gleda nemo pred se.

»Goste smo dobili, moj dragi sin, prav ljube
goste iz Vurberga, stopi vendar bližje,« pravi gra-
ščakinja svojemu sinu s prav prijaznim glasom.

Še le zdaj se vzdrami mladi graščak, stopi
k Heleni Stubenberg, ji spoštljivo poljubi roko
ter pozdravi graščaka Stubenberg, ter se napo-
sled na lahko prikloni njegovi hčeri Zofiji. Rahla
rdečica jo oblije, ko vidi pred seboj tistega, ki naj
bo njen soprog, a vznemirjenost se polasti ob-
enem njenega srca, ko vidi, kako hladno jo je
pozdravil. Ali jo tudi on ljubi kakor ga ljubi ona,
ali je vsled tega v zadregi in tako neokreten?

Graščakinji Herberstein je bilo obnašanje
njenega sina mučno, zato zamahne nekako ne-
voljno z roko in kaže sinu, da sede zraven Zofije.
A Friderik Herberstein ostane nepremičen na
svojem mestu.

»Ne razumem tvojega ravnanja, moj sin.«
meni graščakinja Margareta nekako nevoljna.

Friderik Herberstein pogleda mater proseče,
a ker se njen obraz ne spremeni, stopi v kot ter
se vsede na stol, tako, da Zofije ni gledal v obraz,
ampak svoji materi.

»No gospod baron, zakaj ste tako zamišljeni,
gotovo nadzorniki niso kaj prav storili, s temi
ljudmi je večer križ,« meni prijazno Jurij Stu-
benberg, da prekine neprijeten molk, ki je nastal
po prihodu mladega graščaka.

»Nič takega,« odgovori Herberstein z neko-
liko tresočim glasom.

»Moj sin Friderik,« spregovori graščakinja
Herberstein že z mehkejšim glasom, »v veliko
veselje nam je vsem prijazen obisk mogočnega
sosedu, posebno, ker je prišel tako nepričako-
vano.«

In mati pogleda sina z rahlim nasmehom na
ustih.

Tudi mladi graščak se nasmehlja, a v tem
smehljaju je bila čitati neka grenkoba. Grašča-
kinja je to razumela, zato se obrne proti Stuben-
bergu in meni:

»Morate že oprostiti mojemu sinu, delo in
nadzorovanje ga večkrat razburi, s podložniki je
vedno velik križ, ker nagajajo, kjer le morejo.«

»V tem vam popolnoma pritrdim,« odvrne

zmiraj sveže in cement kupite
na jceneje pri staroznani tvrdki
H. ANDRASCITZ,
Maribor, Koroška c. 550

APNO

Ljutomer. Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 1. jul. 1928, v Seršenovem logu v Ljutomeru veliko javno tombolo z mnogimi lepimi dobitki. Za tombolo se je določilo: 2000 Din v denarju, moško kolo, konjsko opremo, plemensko svinjo in voz drv, razun tega bode še 400 dobitkov v skupni vrednosti 25.000 Din. Ker je čisti dobiček namenjen povzdigi znamenite domače konjereje na Murskem polju, torej izključno gospodarskim svrham, pričakuje Kolo, da se udeležijo njegove prireditve vsi sloji, posebno kmetski z Murskega polja. Po tomboli se vrši v Seršenovem logu velika ljudska veselica, vstopnina prosta.

Rogaška Slatina. V nedeljo, dne 17. t. m., smo imeli kaj lepo petje pri deseti maši v cerkvi pri Sv. Križu. Cecilijansko društvo iz Maribora je namreč priredilo pod vodstvom svojega agilnega dirigenta g. Gašpariča izlet v Rogaško Slatino in ob tej priliki preskrbelo našim faranom izreden užitek pri službi božji. Radovedno so se farani obračali proti koru, odkoder so se sipali ubrani glasovi koralne maše s spremljevanjem izvrstnih domačih orgelj, ki pridejo ob takih prilikah še posebno do veljave. Na orgljah je spremljal pevce znani stolni organist iz Maribora g. Drogenik. Kdo se ne bi divil tako ubranim glasovom prijateljskih nam izletnikov! Le žal da prijetni družbi vreme ni bilo naklonjeno. Popoldne je imela cela družba pri znani gostilni g. Franca Ogrizek družabni sestanek, na katerem se je izrekla marsikaka lepa beseda o nadaljnjem delovanju društva in družabnem življenju. Zabava, ki jo je povečalo ubrano petje raznih narodnih pesmi, je bila jako animirana, le prehitro so se morali redki naši gosti odpeljati z vlakom, odnosno z avtom. Splošna želja je, da bi nas čim večkrat obiskali!

Buče. Obsodba ubijalca Kostajnskega pred celjsko poroto je napravila na sicer pridne in vrle bučke fante mučen vtis. Prepričani smo, da se tak žalosten slučaj ponočnega uboja ne bo več zgodil v naši mirni župniji. Da bi le našo moško mladino srečala enkrat pamet!

Ljubno v Savinjski dolini. Umrl je v starosti 76 let Ivan Ropušar. Bolehal je dolgo časa, imel je namreč želodčnega raka. V boleznih se mu je zdelo najhujše to, da ni mogel hoditi v cerkev. Bil je 29 let cerkveni ključar, 40 let občinski odbornik, med tem tudi župan in večkrat I. svetovalec. Kakor zvest katoličan je bil vedno naročnik le sa-

mo katoliških listov in stalen pristaš SLS. Tudi svoje otroke je vzgojil v trdne katoliške značaje. Koliko spoštovanja je rajni užival med ljudmi, je pokazal njegov veličasten pogreb. Znanci in prijatelji so ga v obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti in v svojih molitvah priporočili Bogu njegovo blago dušo. Naj v miru počiva!

Sv. Rupert nad Laškim. Joža: Ali bo kaj z novo cesto Sv. Rupert—Rebre—Sv. Jurij, o kateri se je v jeseni toliko že govorilo? — Tinč: Oblastni odbor nam je dal črno na bellem, da se cesta napravi v najkrajšem času, ker je Ruperčanom krvavo potrebna. A neki zgagarji hočejo delati nepravilne in trošije okoli laž, da Ruperčani te ceste ne potrebujejo, da se ne brigajo za njo in da na splošno ne bo dovolj prometa po njej! — Joža: Tistega škrate pa bi rad poznal! Veš, kar telega bi mu vrgel na njegovo grešno grbo in ga gnal po znanem žabjem kolovozu čez Osredek, da bi mrcina svoje parklje prav globoko ugreznil v blatno močvirje, ki se tam nikoli ne posuši. — Tinč: Hvala Bogu, zadnjo nedeljo smo se moške zbrali v velikem številu v župnišču in enoglasno sklenili, da storimo vse, kar je le mogoče, da se začne cesta graditi; zavezali smo se pismeno za delo in dajatve v denarju, kamnu in voznjah pri gradbi ceste. Tudi bode vsaki prizadeti posestnik brezplačno odstopil zemljišče za traso nove ceste. Naše obl. poslance pa lepo prosimo, da nam pomagajo! Nova cesta nam je potrebna kakor vsak danji kruh! — Joža: Dal Bog, da bi bili vsi stanovitni in se ne bi ustrašili dela in truda; potem bi kdaj malo lažje dihal!

Porota.

Maribor.

(Nadaljevanje in konec.)

Smrtina obsodba. Dne 16. novembra 1927 se je zglasila Kristina Štrafela pri sosedih in jej povedala, da je našla svojo sestro Marijo Majerič v svoji sobi ležati na tleh. Občinski predstojnik Franc Zelenko pa je zadevo takoj prijavil orožnikom, ki so pričeli s preiskavo. Sodna izvedenca sta ugotovila, da je Marija Majerič umrla radi zadavljenja, ker je umorjenka imela na rokah in na vratu kožne vdrtine in podplutbe. Dejanja so bili okrivljeni: Franc Štrafela in njegova žena Kristina ter Janez Štrafela. Zločin se je zgodil zgoraj omenjenega dne v Oblačku. Marija Majerič je bila 73 let stara kočarica in je bila botra obtožene Kristine Štrafele. Ob-

tožnica pravi, da je bila umorjenka varčna in dobra gospodinja, dočim sta zakonca Kristina in Franc zabredla v bedo, ker nista znala gospodariti. Naenkrat pa je bilo staršem obtoženca Franca Štrafele odpovedano stanovanje in takrat je Franc Štrafela zasnoval načrt: prepustiti staršem lastno hišo na Vodulu, s svojo ženo Kristino pa preseliti se v hišo Marije Majerič. Ta pa je še živela. Porotniki so potrdili vprašanje zavratnega umora samo za Franca Štrafelo in brez soudeležbe Kristine in Janeza Štrafele. Na podlagi tega pravdoreka sta bila Kristina in Janez Štrafela oproščena in sta takoj zapustila porotno dvorano. Franc Štrafela pa je bil obsojen na smrt na vešalih.

Uboj. Radi hudodelstva uboja je odgovarjal pred poroto čevljar Andrej Čuček iz Župetincev v srezu Maribor levi breg. Na pustni torek se je udeležil obtoženec domače zabave pri posestniku Alojziju Maleku. Čuček ni hotel darovati pri »polštertancu« godcu nobene pare, ampak se je skrtil, a pozneje se je zopet vrnil. Radi tega je prišlo med njim in godcem do prepira, ki je končal s tem, da je zletel čevljar s plesišča. Čuček je silil ponovno na zabavo, hišni gospodar ga je pa odvrčal in radi tega ga je sunil čevljar z nožem v hrbet. Zločin se je zgodil 21. febr. 1928, Alojzij Malek je pa umrl na posledicah zabodljajca dne 6. marca v mariborski bolnici. Radi uboja je bil obsojen Čuček na dve leti težke ječe.

Dve smrti obsodbi. Zakonca Ivan in Jožefa Haismeister, pristojna v št. Peter niže Maribora, sta bila obtožena, da sta na Plaču pri Svečini dne 14. marca t. l. zadušila v vodi triletnega nezakonskega sina obdolženke Jožefe Hausmeister. Priče so izpovedale, da je ubogi otrok moral veliko pretrpeti, da je stradal, da je tuje ljudi prosil kruha in da je celo zimo prezebel sam v nezakurjeni sobi popolnoma nag. Dočim sta obtoženca posedovala in tudi spala v topli kuhinji, je otrok preživel cele noči v nezakurjeni sobi. Očividni je bil namen obeh obtožencev, uboga otroka izstradati ter se ga na ta način iznebiti. Dne 14. marca pa je otrok nenadoma umrl. Otrokova smrt je nastopila tako nepričakovano, da so sosedje takoj začeli sumiti, da bi bil otrok umrl nenaravne smrti. Pri raztelesenju so ugotovili zdravnik, da je imel otrok po celem telesu krvave podplutbe, praske in sledove udarcev. Zdravniki so tudi dokazali, da je bil otrok zaduščen v vodi. Oba obtoženca je obsodila porota kot krivca umora nedolžnega otroka na smrt na vešalih.

Jurij Stubenberg ter pogleda na mladega graščaka, ki je gledal zamišljeno skoz okno.

»Zato pa smatram za potrebno, moj sin, obrne se Margareta Herberstein do mladega graščaka, »da se oženiš in ti tako pomaga mlada graščakinja, olajšati težave.«

Te besede so vzbudile veliko pozornost pri Stubenbergovih, kajti sedaj se odloči usoda Zofije.

Ljubko pogleda ta mladega graščaka, ki se je obrnil za trenutek s svojim pogledom na njo in zarudi narahlo.

Graščakinja Herberstein je smatrala to za dobro razpoloženje svojega sina, zato pravi nekako razveseljena:

»Saj veš, dragi sin, da sem imela vedno tvojo srečo pred očmi, zato sem tudi sedaj mislila na to — oženiti se moraš.«

»Zofija Stubenberg vstane vsa razburjena in se oprosti, da mora iti v bližnjo sobo, da nekaj naroči slugi. Dejansko pa je storila to, da se za časa, ko se bo razpravljalo o njeni zaroki, od strani. Pri dverih sosednje sobe pa je poslušala s trepetajočim srcem, kako se razvija daljni pogovor.

»Mislim, da si uganil,« povzame zopet graščakinja Herberstein proti svojemu sinu, ki stoji bled sredi sobe, težko dihač pod vtisom vsega tega, kar se ravno zgodilo.

»Jaz nisem kriv, čemu delate proti moji volji in brez moje vednosti.«

»Mati, zakaj mi to delate,« vzklikne sedaj mladi graščak, se dvigne iz svojega sedeža ter stopi pred graščakinja. — Svojo nevesto sem si jaz že zbral, mučno mi je, da moram to povedati vpričo došlih gostov, a silite me, da povem vse.«

»Sin, ali je to mogoče, da še vedno misliš na ono beračico,« reče graščakinja Herberstein v pritajeni jezi.

»Ne žalite moje neveste, Agata iz Štraleka je najvzornejše dekle in jo hočem poročiti, druge pa nobene.«

Iz sosednje sobe se sliši bolesten krik. Helena Stubenberg sluteč, kaj se je moglo zgoditi, skoči k dverim, jih odpre in pogleda v sobo. Na tleh je ležala Zofija Stubenberg nezavestna. Hitro skoči k svoji hčerki, tudi Jurij Stubenberg pristopi ter se trudi spraviti omedlelo k zavesti.

»Tu vidiš tvojo žrtev,« sikne graščakinja Herberstein proti svojemu sinu, ki stoji bled sredi sobe, težko dihač pod vtisom vsega tega, kar se ravno zgodilo.

Jaz nisem kriv, čemu delate proti moji volji in brez moje vednosti.«

Če hočeš vedeti, kaj je dom, kupi si lepo povest »Dom«, ki kaže kmetsko življenje v severnih krajih. Naroča se v Cirklovi tiskarni in stane: broš. 22 D vezan 35 D.

Dom

Požig. Pred poroto se je zagovarjal Mat. Žibert, posestnikov sin v Pavlovcih. Obtožuje se, da je dne 26. septembra 1924 vrgel gorečo vžgalico v slamnato streho svinjaka posestnika Jakoba Rozmana na Humu. Požar je upepelil streho stanovanjskega in gospodarskega poslopja ter uničil nekaj kilogramov fižola in razno sodarsko orodje. Ško da znaša 22.000 Din. Dne 19. oktobra pa je na isti način zažgal skedenj posestnika Antona Skrinjarja na Humu tako, da je zgorel skedenj, hlev in listnjak. Skupna škoda pa znaša 20.000 Din. Čisto slučajno so prišli temu požigalcu na sled. Jakob Rozman je bil namreč izpovedal, da mu je izginilo o priliki požara tudi nekaj sodarskega orodja. Pri preiskavi, ki so jo izvršili orožniki pri obdolžencu, sta se našla en oblič in en franc. Oba predmeta je pa posestnik Rozman spoznal za svoja. Zato so orožniki pričeli z zasliševanjem osumljenca, ki je končno svojo krivdo tudi priznal. Kakor sam izpoveduje, je po zažigu izginil, popreje pa se je vrnil na mesto požara in pomagal gasilec gasiti ogenj. Zdravnika sta ugotovila, da je obdolženec duševno zdrav in da je za svoje dejanje odgovoren. Radi požiga je bil obsojen Žibert na tri leta težke ječe.

Dve oprostitvi. Porota je razpravljala slučaj Antona Perneta iz Leskovca, katerega je dolžila obtožnica posilstva. Obtoženec je bil oproščen. — Slava Horvatova, poštna uradnica v Radencih, se obtožuje, da je dne 2. maja 1928 vzela v Radencih zapечатeno denarno pismo z vsebino 18.000 Din, s čimer je obdolženka zakrivila hudodelstvo tatvine. Denarno pismo je po dolgi poti prišlo preko Gornje Radgone in Maribora ter spet preko Radgone priromalo v Radence nazaj. V pismu je bilo še samo 10.500 Din, orožniki so našli nato še 6400 Din. Ostanek se je zavezal povrniti poštnemu erarju oče obtoženke, ki je dejanje priznala, zatrjujoč, da je to storila radi slabih denarnih razmer. Porota je Horvatovo oprostila.

Fantovski pretep in njega posledice. Kot zadnji slučaj pri tokratnem zasedanju je bil na vrsti fantovski pretep v Framu. Obtožen je bil Ferdinand Rajšp, lončar v Framu, težke telesne poškodbe. Razmerje med Ogeldorferji (fanti iz spodnjega dela vasi Fram) ter Framčani (fanti iz gornjega dela Fram) je bilo že delj časa silno napeto. Do spopada pa je prišlo dne 25. marca 1928, ko si si Ogeldorferji privoščili majhen izzivalni izprehod v kraljestvo Framčanov. Naravno, da je prišlo do medsebojnih izzivanj, pozneje pa do pravcate bitke v bližini mostu, ki

pelje čez Framski potok. Tik pred spopadom pa je obdolženec Ferdinand Rajšp izginil domov, vrnil pa se je z vojaško puško ravno v trenutku, ko je Ogeldorfer Avgust Štrukelj prišel k svojim ter jim sporočil žalostno vest, da so Framčani premikastili njihovega sobojevnika Ivana Šlebingerja. Ta vest pa je obtoženca Ferdinanda Rajšpa tako raztogotila, da se je zakadil proti framskim fantom in ustrelil med nje iz vojaške puške. K sreči se ni pripetilo nič hudega. Ustrelil je še enkrat, pri tem pa je zadel Antona Legata v glavo od zadaj tako, da bi rana kmalu postala smrtonosna. Smrtna nevarnost je trajala skoraj dva meseca. Posledice rane pa so bile usodepolne — ranjenemu Antonu Legatu je namreč malodane popolnoma ohromela leva roka in leva noga, kar pomeni trajno nesposobnost za samostojni življenjski pridobitek. Obdolženec sicer priznava svoje dejanje, izgovarja pa se, da je hotel Framčane samo malo preplašiti. Obsojen je bil na poldrugo leto težke ječe in na plačilo 520 Din občini Fram za prevoz Antona Legata v bolnico, 690 Din bolnici za stroške zdravljenja in mesečno po 300 Din ranjenemu Legatu, dokler se ne bo sam vzdrževal.

Zdravljenje raka in drugih doslej neozdravljivih bolezni.

Že dvakrat smo sporočili javnosti v našem listu, da se je posrečilo celjskemu meščansko šolskemu učitelju g. Lojzetu Poljšaku, najti uspešna sredstva zoper razne vrste raka, kostno jetiko, škrofulozo in kožne bolezni. So to bolezni, ki so bile do sedaj neozdravljive in so zahtevale letno na tisoče in tisoče smrtnih žrtev.

Ko je stopil g. Poljšak s svojim zdravljenjem pred javnost, so nastopili proti njemu pri oblasti in v časopisju zdravniki, češ, da je vse skupaj farbarija. Prerekanje po listih je dovedlo končno tako daleč, da je bil g. Poljšak pozvan v mariborsko bolnico, kjer naj preizkusi svoj način zdravljenja zgoraj imenovanih neozdravljivih bolezni na bolnikih, katere bo preiskala poprej posebna komisija. **G. Poljšak pride v Maribor**

dne 1. julija in bo začel z zdravljenjem v posebnih sobah v bolnici. Pridejo v poštev: lažji, težji in najtežji slučaji zunanjih, prsnih in želodčnih rakov, kostne jetike in težki slučaji dolgotrajnih in globoko zajedenih kožnih bolezni. Slučaje bode dala na razpolago mariborska bolnica, najtežji bolniki pa so že naročeni od drugod iz Slovenije.

Je že sestavljena posebna komisija iz strogo nepristranskih zdravnikov, zastopnikov oblasti in časopisja, ki bo vse slučaje pred početkom zdravljenja pregledala, ugotovila bolezen, in jih fotografirala. Nato bo začel g. Poljšak z zdravljenjem pod vodstvom g. dr. Vilimeka iz Bizeljskega, katerega je že tudi ozdravil. Komisija bo pregledala napredek kure vsakih 10 dni. Po preteku par mesecev bodo komisijonelno in uradno zanesljivo ugotovljeni in preizkušeni Poljšakovi izumi na polju zdravilstva.

G. Poljšak trdi, da se mu je doslej posrečil še vsak slučaj, katerega se je lotil glede imenovanih bolezni, tudi glede poizkusov v Mariboru gleda z vso sigurnostjo bodočnosti v oči.

Pred komisijo v Maribor bodo poklicani dalje vsi bolniki, katere je g. Poljšak že ozdravil in kojih neozdravljivo stanje so ugotovili razni zdravniki.

Uredništvu »Gospodarja« je odstopil g. Poljšak več fotografij, ki kažejo nepobitno jasno bolnika pred zdravljenjem v obupnem stanju in po popolnem ozdravljenju.

V vsaki številki našega lista bomo odslej poročali, kako napreduje Poljšakova zdravniška veda na odkazanih mu slučajih v mariborski bolnici. G. Poljšak ima že sedaj bolnikov na stotine iz vseh delov naše države, oglašajo se že tudi iz inozemstva.

Ako bo prestal preizkušnjo v Mariboru z uspehom, bo največji mož in največji dobrotnik trpečega človeštva. Bog daj, da bi se naši upi uresničili in da bi bil Slovenec toliko desetletij težko pričakovani odrešenik!

»Silno raniš moje srce, ker ne ravnaš, kakor moj sin, zato pa vedi, da ne smeš poročiti one nečimurne ženske, dokler sem jaz tukaj.«

»Svojo častno besedo hočem v kratkem uresničiti, mora postati moja žena, da pokažem, kako obsojam vsako prisiljeno stvar.«

»Gorje oni ničvrednici, maščujem se nad

... vem, da niste moja

... na-

»Maščujte se, a potem

»Svojo mater hočeš zavreči zaradi take

»Vi nimate

»Sodkov — a jaz se jih ne držim, jaz grem in

»kš, kar mi srce veli.«

»V trenutku, ko spravili svojo hčer k zave-

»dvigne Zofija in se opotekaje Herberstein

»grajščaku, obstoji pred njim pod

»rečen Friderik — hude

»ri, Zofija —

rem več nazaj, če najdem svojo srečo, je volja božja.«

»Ne boš je,« udari graščakinja Herberstein z nogo jezno ob tla, »zavrgel in osramotil si me, zato se maščujem.«

Mladi Herberstein prebledi, urno odpre vrata in odide. Po hodniku se slišijo težki koraki, dokler se ne zgubijo dol po stopnicah.

V sprejemnici pa je nastal dolgotrajen molk; ni bilo več misliti na kako razpoloženje in na kak razgovor. V kratkem je oddrdrala kočija iz dvorišča po cesti navzdol proti Vurbergu. Stus sedela nemo eden poleg drugega, vsi bridko ihteli.

V Vurbergovi grad Hrabratar s trobento v nekdo. In res, na vrata vpraša ves za- ga takoj odvede v trenutku pride Herberstein ves

(edilo.)

za veselice in prireditve naročajte
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Plakate

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica Maribor

V lastni novoizgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbe in v tekočem računu. 12

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije.

Ali so to členki? ..

roke? →
 noge? →
 oči? →
 ušesa? →
 nos? →
 zobje? →
 glava? •

ali je to celo telo, katere Vas muči in pezuje? Ali Vas draži v grlu, ako čutite mrzlo v nogah, tedaj je dana tudi Vam prilika, da se svedočite, v kako kratkem času lahko odstranite te Vaše muke s starim, obljubljenim, narodnim sredstvom in kozmetikom, že od naših dedov rabljenim lepodisnim »Fellerjevim Elsafluidom«, čutite

se li česte duševne in telesne trudni, prehlajeni, hripavi, nahodni, pojavljajo se Vam li česte revmatične bolezni in se čutite slabi, tedaj bodete tudi Vi potom drgnjenja, mazanja in pranja z Elsafluidom odpravili te zle. Nekoliko kapljic tudi za notranjo uporabo? Te preprečuje želodčna nerazpoloženja in prija izvanredne,

V lekarnah in tozadevnih trgovinah zahtevajte povsod pravi Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih po 9 Din ali specialnih po 36 Din. Ako naročite direktno po pošti tedaj Vas stane 9 po-

izkusnih steklenič ali 6 dvojnih ali 2 specialni 62 Din z omotom in poštno vred. Nasprotno pa 27 poskusnih ali 15 dvojnih ali 6 specialnih samo 189 Din. Naslov označiti jasno: lekarnarju

EUGEN V. FELLER

Stubica Donja, Elsatrg 841 Hrvatska.

Denar

naložite najboljšo in najvarnejšo pri

Posojilnici v Gornji Radgoni

registr. zadrugi z neomejeno zavezo

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po

6%

natrimesečno odpoved po

7-8%

Cunje,

staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljšo

A. Arbelter, Maribor,

Dravska ul. 15.

Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Višnje

in temnorudeče črešnje prodaste najbolje pri Podravski industriji sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 759

Češko sukno kupite najceneje

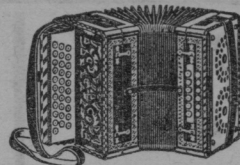
pri tvrdki

ALOJZ DROFENIK - Celje

samo Glavni trg 9

OSTANKI ZA POLOVIČNO CENO

557

Do sedaj najcenejša tvrdka v državi!

Skladišče: Meinel & Herold

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.

R. LORGER, MARIBOR, ŠT. 106-A.

Violine od Din 95.— d. Ročne harmonike od

85.— Tamburice od Din 98.— d. Gramofoni od

345.— Zahtevajte naš veliki katalog, katerega

Vam pošljemo brezplačno. 769

Fran Strupi, Celje

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

V Kanado

CANADIAN PACIFIC

Z

Med 20. jun. in 5. avg. za poljske delavce, služkinje, družine poljedelcev.

Samo 4 dni na odprtem morju. Najhitrejša in najboljša zveza preko Hamburga, Antverpna in Cherbourga z glasovitimi parobrodi na dvojne vijake. Odhod vsako nedeljo. Informacije glede vozniš cen, vizuma, prtljage, predpisov vseljevanja v Kanado in USA daje

CANADIAN PACIFIC zastopstvo za Slovenijo

JOSIP ZIDAR (II) LJUBLJANA, Wilsonova (Dunajska) cesta št. 31. 772

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica 4 poleg davkarije.

Pri njej je denar najbolj varno naložen, vsled tega, ker je to soliden kmetski denarni zavod in ker jamčijo poleg hiš in rezerv vsi člani, kojih število znaša nad 3000, za varnost vlog z vsem svojim premoženjem. To jamstvo prekaša daleč stanje vseh hranilnih vlog, ki presega vsoto Din 52.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo in zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Nalezljivi katar v nožnici

„Velika prednost „BISULIN-a“ je nediščnost... priprosta uporaba... nezdravljivost“ hiter in gotov uspeh. Tudi preventivno uporabljen se jako dobro obnese.

Tierarzt Dr. D. Deutschöstr. Tierärztl. Ws. 1926, Nr. 14.

„BISSULIN“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. TROMMSDORFF, CHEM. FABRIK, AACHEN

(Brošura) Knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ MR. K. VOJK, ZAGREB, JURJEVSKA UL. 8

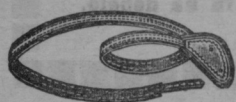
**Vaš denar
ima pri meni
večjo vrednost!**

Vi kupite pri meni po zelo zmernih cenah prav dobro blago. Počastite me s svojim obiskom in pretehtajte sami resničnost gornje trditve!

KOLARIČ FRANC,
trgovina, APAČE

668

Trebušne in kilne pasove

vseh vrst, gumijeve nogavice za krčne žile, ravnodržalce, irigatorje in vse gumiizdelke priporoča po najnižjih cenah trdka A. BESEDNIK, MARIBOR, VETRINSKA ULICA 20

Pošilja se tudi po povzetju!

683

BLAGO

Za žene in neveste,
svileni robci, platno,
hlačovina i. t. d., i. t. d.

se dobijo po naj-84
nižjih cenah pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Borovnice

plačuje najbolje Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 758

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: **Naša država.** (Razprodano.)
2. Dr. Leopold Lénard: **Jugoslovanski Piemont.** Din 7.—
3. Dr. Leopold Lénard: **Slovenska žena v dobi narodnega preporoda.** Din 10.—
4. **Moj stric in moj župnik.** Din 4.—
5. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, I. del** Din 8.—
6. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, II. del** Din 10.—
7. H. G. Wells. **Zgodba o nevidnem človeku.** Din 7.—
8. B. Orczy: **Dužica, I. del** broš. Din 16.—, vezan Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—
9. A. Conan Doyle: **V libijski puščavi.** Din 12.—
10. Arnold Bennett: **Živ pokopan.** Din 8.—
11. Illamo Camelli: **Izpovedi socialisti.** Din 16.
12. E. R. Burroughs: **Džungla, I. del** Din 18.—, II. del Din 14.—
13. Elza Lešnik: **Šumi, šumi Drava...** Din 5.—
14. Matija Ljubša: **Slovenske gorice.** (Razprodano.)
15. Erckmann-Chatrian: **Zgodbe napoleonskega vojaka.** Din 12.—
16. Antonio Fogazzaro: **Mali svet naših očetov.** Din 28.—
17. Anton Kosi: **Iz otroških ust.** Din 8.—
18. Dr. J. Jeraj: **Kadar rože cveto.** Din 8.50.
19. J. F. Cooper: **Zadnji Mohikanec.** Din 11.—
20. Pavel Keller: **Dom.** Broš. Din 22.—, vezan Din 35.—
21. Gabriel Majcen: **Zgodovina Maribora.** Din 20.—
22. H. R. Savage: **Snubitev kneza šamila.** (Še ni izšla.)
23. Kazimir Przerwa-Tetmajer: **Rokovnjači izpod Tatre in druge povesti.** Broš. Din 16.—, vezan Din 28.—

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z n. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi po 6°/_o

na trimesečne odpovedi po
8°/_o

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilar. zavodu, ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice
še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno.